

Proletari din toate țările, uniți-vă!

FLACĂRA

6

Biblioteca Centrală
Regională
Hunedoara-D

Anul XIV nr. 6 (506) — 6 februarie 1965

CĂLĂTORIE NOUĂ

(pag. 5-8)

Ce înseamnă a fi modern?

(pag. 9-11)

A DOUA VIAȚĂ A STICLEI

(pag. 14-16)

Handbalul, dincolo de geometrie

(pag. 18-19)

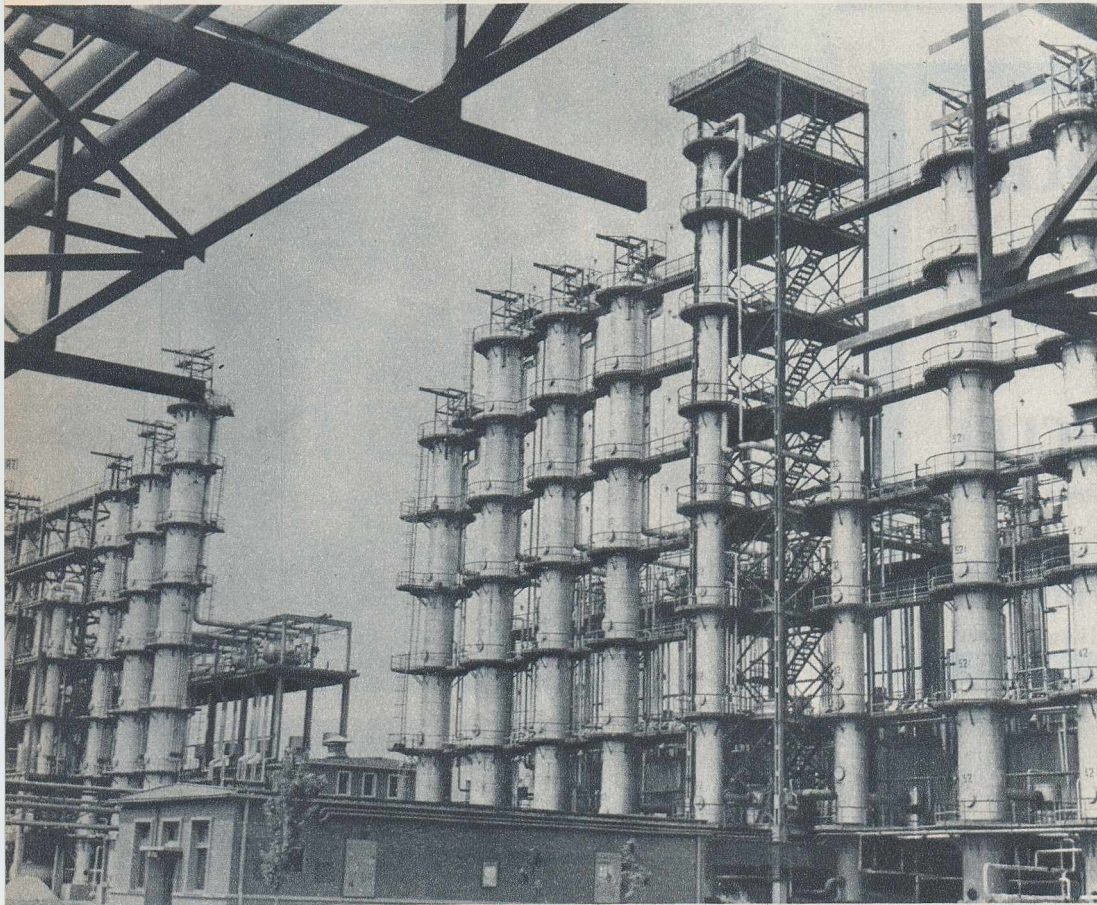

Roade bogate

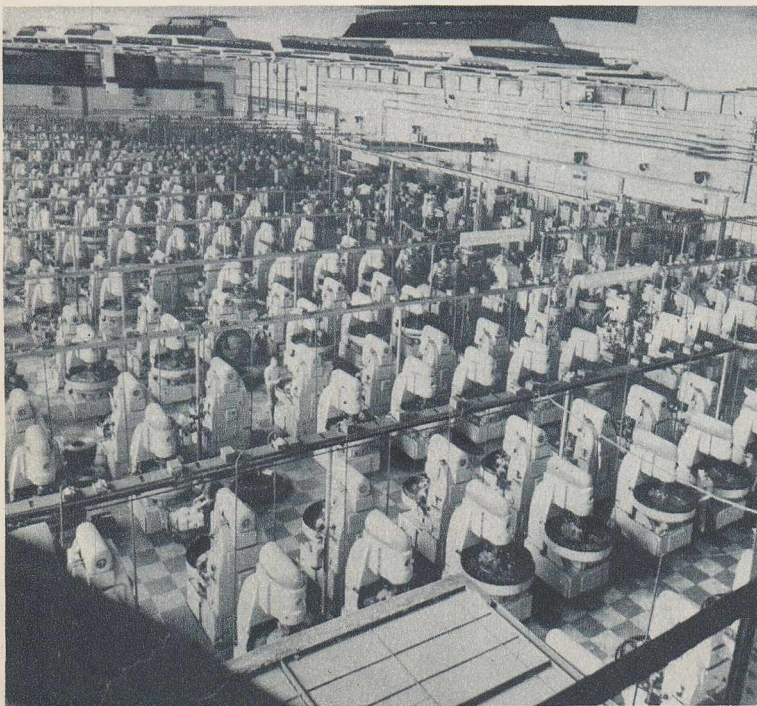
Comunicatul Direcției Centrale de Statistică, recent publicat, ne-a pus în față o cuprinzătoare oglindă a realizărilor obținute în anul care a trecut de către oamenii muncii din țara noastră angajați în vasta operă de transpunere în viață a mărețelor obiective stabilite de Congresul al III-lea al partidului.

În aceste zile, cînd pregătirile pentru apropiatele alegeri în Marea Adunare Națională și în sfaturile populare canalizează energia creatoare a întregului popor în direcția îndeplinirii și depășirii cifrelor de plan pe anul în curs — ultimul an al planului șesenal — Comunicatul completează cu elemente precise vastul tablou al țării în plină activitate. Anul 1964 a fost un an de rodnice succese. Producția industrială globală a crescut cu 14,1% față de anul 1963, iar sarcinile prevăzute în planul de stat au fost îndeplinite în proporție de 102,6%. Perioada 1960-1964 — privită în ansamblu — a cunoscut un ritm mediu anual de creștere a producției industriale pe întreaga țară de 14,8%, ritm superior celui prevăzut în Directivele Congresului al III-lea al P.M.R. Ramuri de bază ale economiei noastre naționale — cum sînt industria energiei electrice și termice, industria chimică, industria construcțiilor de mașini și altele au adus contribuții de preț la obținerea acestor succese. Comunicatul prezintă un bogat bilanș al obiectivelor industriale date în funcțiune în anul trecut, ilustrînd și realizările în domeniul îndeplinirii planului de investiții care a cunoscut în ultimii ani o sporire substanțială.

Luînd cunoștință de aceste mărețe înfăptuiri, oamenii muncii își sporesc eforturile pentru a îndeplini înainte de termen angajamentele lor și pentru a traduce în fapt prevederile Plenarei C.C. al P.M.R. din 30 noiembrie-1 decembrie 1964 străduindu-se astfel să obțină noi victorii în lupta pentru desăvîrșirea construcției socialiste în patria noastră.

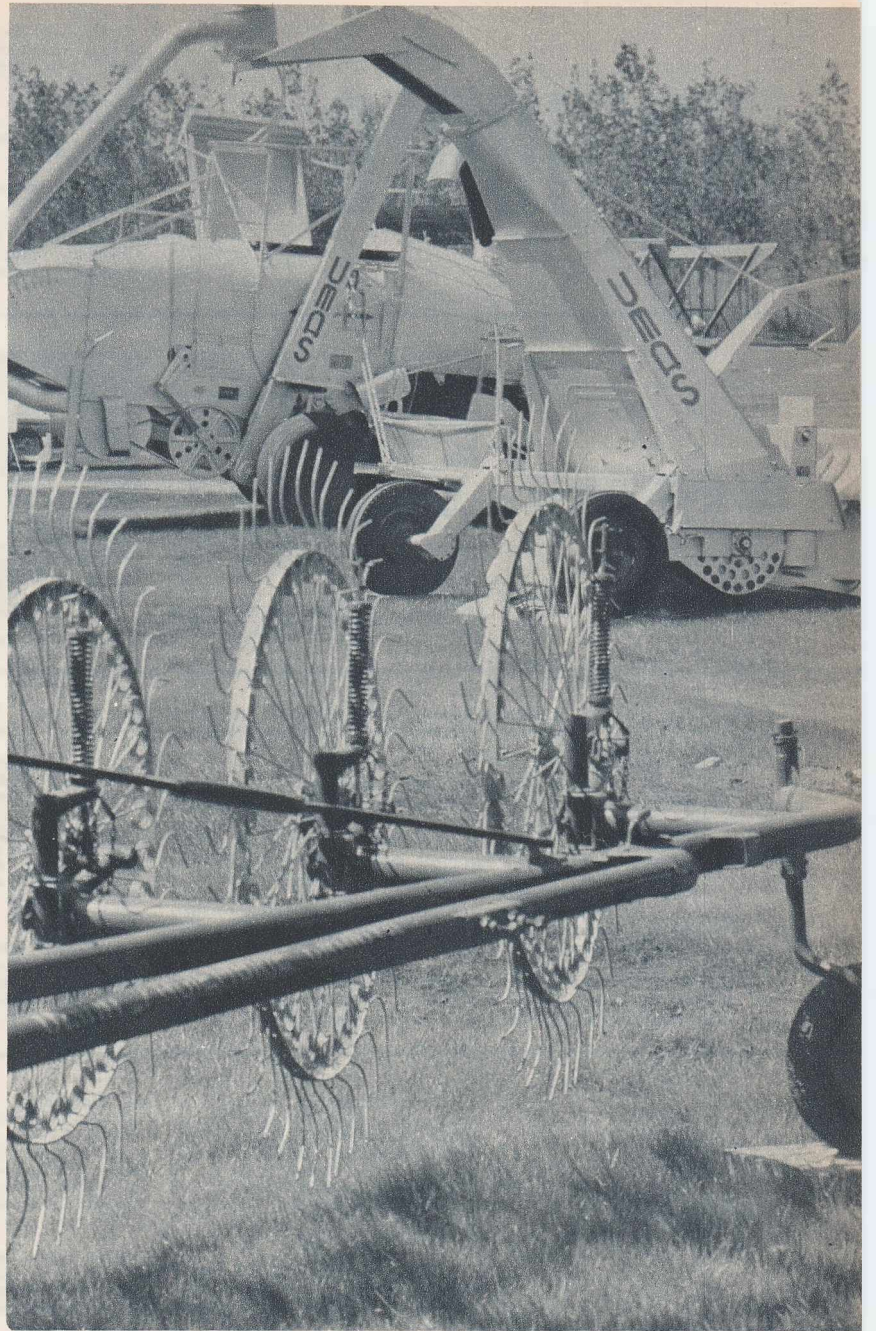
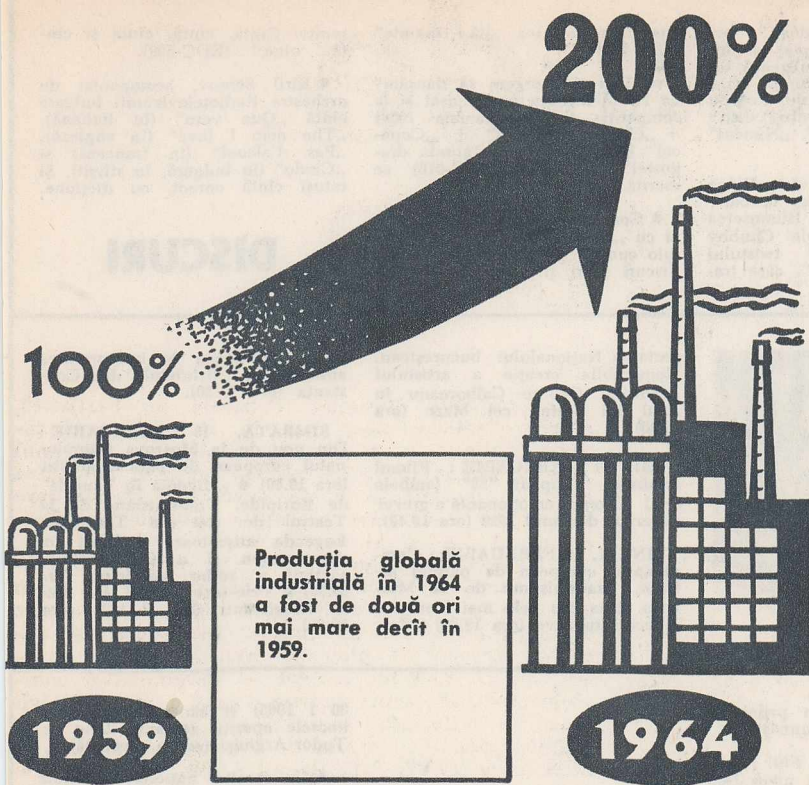

Producția de cauciuc sintetic a ajuns în anul trecut la 19.373 tone. În fotografie : vedere a Combinatului de cauciuc sintetic din Onești.

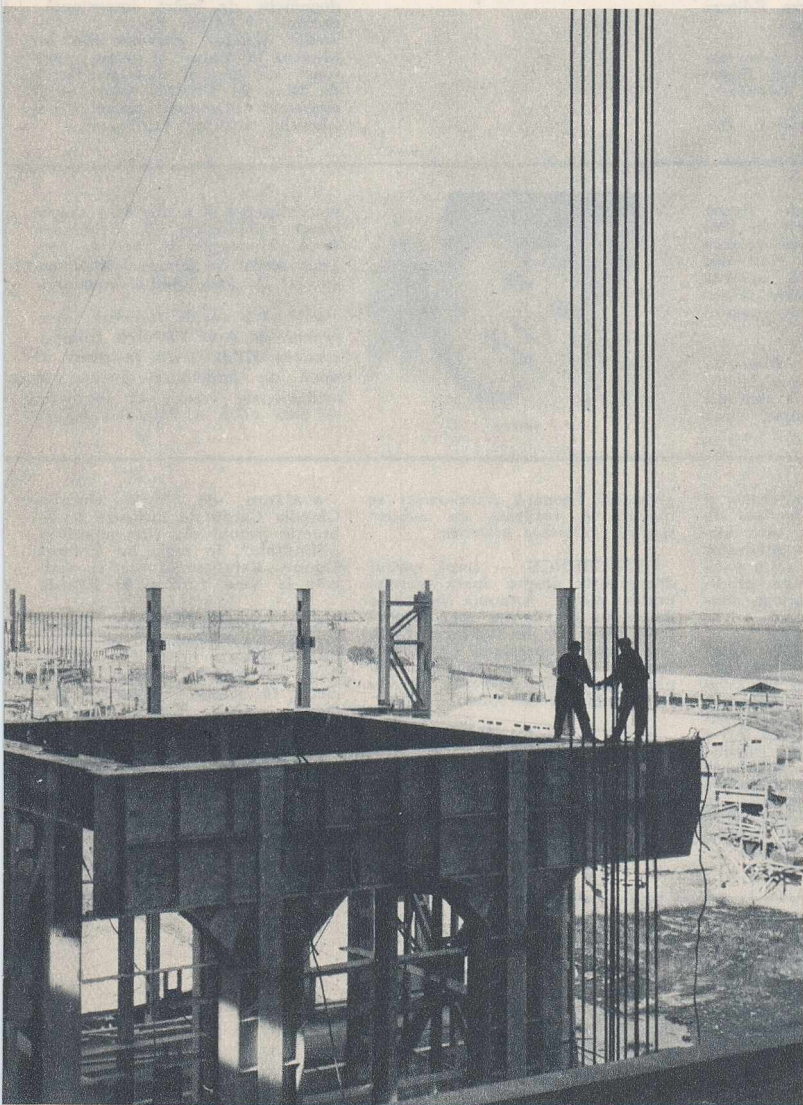

În 1964 s-au produs 11.068.000 rulmenți. Printre unitățile producătoare se numără și Fabrica de rulmenți Brașov (în fotografie).

La sfârșitul anului 1964 parcul de mașini agricole dispunea de 74.400 tractoare fizice, 63.500 semănători mecanice, 35.200 combine pentru cereale păioase și alte numeroase mașini agricole.

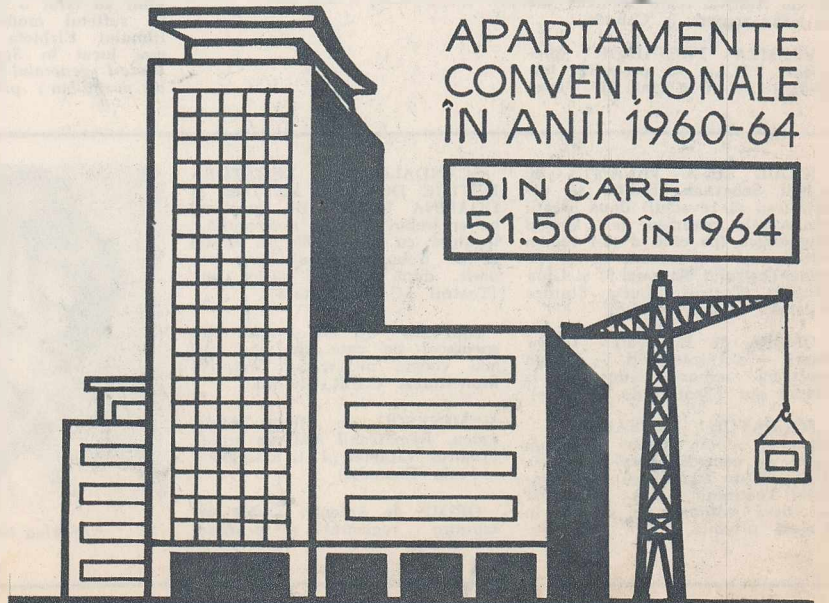

Pe șantierele numeroaselor obiective industriale se desfășoară într-un ritm susținut lucrările de construcții-montaj. În fotografie: aspect de pe șantierul Uzinei electrice de termoficare de la Oradea.

214.000

APARTAMENTE
CONVENȚIONALE
ÎN ANII 1960-64

DIN CARE
51.500 ÎN 1964

memento

TELEVIZIUNE

DUMINICĂ, 7 FEBRUARIE: Ștafeta tineretii — emisiune de varietăți, în care toți interpreții sint, evident, tineri, iar mulți dintre ei debutanți la televiziune. Să-i urmărim cu interes și... simpatie (ora 19.35).

LUNI, 8 FEBRUARIE: Revista spectacolelor (ora 19.35) • 45 de minute în compania cântăreților de operetă din Sofia prin intermediul Interviziunii (ora 20.30).

MARTI, 9 FEBRUARIE: „Apus de soare” de Delavrancea, în inter-

• O voce (Doina Badea), o orchestră (Radioteleviziunea) și un dirijor (Șile Dinicu) realizează un mic disc (EDC-511) cu o mare melodie: „Tu” (Marele Premiu Mamaia — 1964). Pe același disc: „Cînd apare dragostea”, „Nimeni” și „Un singur val”.

• Un temperament '65! Ilinca Cerbacev cîntă „Ramona la bal”, un charleston de toată frumusețea și „Kiss and twist” de Chubby Checker, inventatorul twistului american „Twist again”, care tra-

duș liber ar suna „dă-i înainte” (EDC-504).

• „Diseară mergem să dansăm” de H. Mălineanu (s-a dansat și la competiția de la Mamaia 1964) + „Clipa de-atunci” + „Copăcel” (madison!) + „Oglinda dragostei” — un disc (EDC-510) ce merită ascultat.

• Constantin Drăghici prezent la zi cu „Il surf” și „La ragazza del mio cuore”, prezent pe multe alte discuri mari și mici, nu se dez-

minte. Cîntă, cîntă, cîntă și cîntă... bine! (EDC-539).

• Kiril Semov, acompaniat de orchestra Radioteleviziunii bulgare cîntă „Que vero” (în italiană), „The man I love” (în engleză), „Pas d'alcool” (în franceză) și „Ciudo” (în bulgară, în sfîrșit). Și totuși cîntă corect, cu dicțiune.

DISCURI

George Calboreanu

pretarea Naționalului bucureștean. Memorabila creație a artistului poporului George Calboreanu în rolul lui Ștefan cel Mare (ora 19.35).

JOI, 11 FEBRUARIE: Filmul românesc „Lupeni '29” (ambele serii). Cronica emoționantă a grevei minerilor din anul 1929 (ora 19.40).

VINERI, 12 FEBRUARIE: Campionatul european de patină artistică. Transmisiune de la Moscova. Una din cele mai frumoase întreceri sportive (ora 19.35) • Fol-

clorul dobrogean în interpretarea ansamblului „Brîulețul” din Constanța (ora 21.30).

SIMBĂTĂ, 13 FEBRUARIE: Din nou de la Moscova Campionatul european de patină artistică (ora 19.40) • „Ifigenia în Taurida” de Euripide. Transmisiune de la Teatrul de stat din Timișoara. Legenda mișcătoare a fiicei lui Agamemnon și a Clitemnestrei, victimă a zeller capricioși (ora 20.30) • Tele-taxi melodii. Un film al televiziunii din R.D.C. (ora 22.00).

• Atenție la o proxima apariție de interes mai larg: *Lexiconul compozitorilor și muzicologilor români*. Va furniza date biobibliografice (opera scrisă, tipărită sau cîntată, discografie — indicînd locul imprimării, cota — referințe critice ș.a.m.d.) privitoare la toți compozitorii și muzicologii noștri, începînd cu Dimitrie Cantemir și sfîrșind cu cei mai tineri contemporani. Lucrarea, cu bogate ilustrații iconografice, apare sub redacția lui Viorel Cosma. Este prima de acest gen la noi și va fi urmată de un *Lexicon* al interpreților români, de un altul al instrumentelor muzicale de la noi,

constituindu-se astfel cu timpul o necesară Enciclopedie muzicală românească.

• Ioan Grigorescu — *Zigzag pe mapamond*. Un volum de reportaje și însemnări inedite sau reluate în altă formă, alături de altele apărute cum le știam mai înainte. Lectură antrenantă, interesantă.

• *Oltul*, album de fotografii ale, și din preajma, acestui rîu, cu o caldă prefață a lui Geo Bogza.

• Ion Miclea — *Eroii fabulelor*, album de fotografii animaliere cu atrăgătoare comentarii în versuri

de Ion Brad. Un bun prilej de destindere, emoție și cunoaștere.

• A. E. Baconsky — *Ftut rispi-tor*, poezii inedite; o nouă față a evoluției poetului.

• *Cultura moldovenească în vremea lui Ștefan cel Mare*. Cuprinzător volum de studii privind această epocă a istoriei noastre. Sub redacția lui M. Berza. Editura Academiei R.P. Romîne.

• Rețineți *Ghidul de conversație romîno-francez*, vizitați *Expoziția cărții italiene* din București, citiți pagina de inedite ale lui Nicolae Labiș (*Lucașfăru* din

CARTEA

30 I 1965) și căutați printre viitoare apariții romanul *Lina* de Tudor Arghezi (ediție revăzută).

• Un comitet național în frunte cu André Maurois răspunde de noua ediție franceză a „Operele complete ilustrate” ale lui Balzac. Sint cuprinse și unele texte inedite ale marelui romancier și reproduse în facsimil a unui document de mare importanță: exemplarul ediției Furne al „Comediei umane” provenit din biblioteca lui Balzac și avînd numeroase adăugări și corectări făcute de mîna sa. Ultimul volum va fi consacrat „Genezei operelor” și „Istoriei edițiilor” lui Balzac.

MUZICĂ

• O capodoperă a muzicii contemporane, afirmînd forța irezistibilă a dragostei: baletul „Mandarinul miraculos” de Bela Bartok. Simbătă 7 și duminică 8 II, la Filarmonica „George Enescu” cu Iosif Conta la pupitrul. Mai ascultăm muzică de Joseph Haydn și Paul Constantinescu.

• Cîntărețea de muzică ușoară MILVA (între 9 și 15 II la Sala mare a Palatului R.P.R.) premiul I

la Festivalul din San Remo — 1962; turneu strălucit în 1964 în S.U.A. — a apărut pe celebra scenă de la Carnegie Hall din New York. Voce gravă, accente impulsive, un temperament incandescent pe măsura cunoscutului „Flamenco rock”.

• O primă audiere: Simfonia a VIII-a de Alfred Mendelsohn, replică a celei de-a III-a simfonii a compozitorului, adîncînd tema

Milva

reconstrucției și extinzînd-o asupra sferei psihologice. (R. Schumann și A. Honegger în același program dirijat de Emanuel Elenescu, joi 11 II, sala Radioteleviziunii.

• Muzică vocală franceză interpretată de Arta Florescu (compozitorul Hilda Jerea la pian). O seară de farmec și poezie, în recitalul de vineri, 12 februarie — Sala mică a Palatului R.P.R.

TOVARAȘII (premieră, Italia). Evenimentul cinematografic nr. 1 al săptămîinii viitoare. Orașul Torino, anul 1890: filmul revîncie un episod din anii începuturilor mișcării muncitorești italiene. O distribuție excelentă — Marcello Mastroianni, Annie Girardot, Renato Salvatori, Folco Lulli, Bernard Blier — asigură filmului o interpretare artistică excelentă. Regizor — Mario Monicelli. Printre distincțiile acordate acestui film: Marele Premiu la Buenos Aires, premiul André Bazin la Acapulco 1964, cel mai important premiu la un festival care a avut loc în iarna aceasta la Cannes.

VREMEA PĂGINILOR (premieră, S.U.A.). O povestire tragică, scrisă și regizată de Pierre

CINEMA

Kass, în care sint vii, puternice și neiertătoare amintirile bombei de la Hiroshima... Printre alte virtuți ale acestui film zguduitor remarcăm atitudinea lui ferm antisaristă. În distribuție nume prodigioase ale teatrului american contemporan.

ZBORUL INTERRUPT (premieră, R.P. Polonă). O tristă poveste de dragoste dintre un aviator sovietic și o tînră poloneză. Prezentul și trecutul — anii ocupației hitleriste — alternează într-o compoziție paralelă; anii războiului au lăsat o pecete dureroasă în sufletul eroilor. Protagonista filmului Elzbieta Czyzewska, a mai jucat în *Soțul soției sale*, *Unde-i generalul?*, *Soție pentru un australian*; printre filmele re-

gizorului Leonard Buczkowski se numără o realizare cu subiect similar: *Cîtece interzise*.

CIUCURENCU — scurt metraj documentar despre opera marelui nostru pictor. Armonia intimă a desenului și culorilor este evidențiată pregnant de regizorul Erich Nussbaum și operatorul Constantin Ionescu-Tonciu. De semnalat, în plus, partitura muzicală revelatoare semnată de Anatol Vieru.

BAIETELUL CARE FACEA TOTUL PE JUMĂTATE. Printre rarele desene animate romînești din ultima vreme (ce părere au oare copiii?) reținem această glumă moralizatoare imaginată de ingeniosul desenator Nell Cobar. Filmul e plăcut, recreativ, vesel.

• Alături de Rock Hudson, Claudia Cardinale turnează în februarie primul său film american, „Blindfold”, în regia lui Philippe Dunne. Exterioarele vor fi realizate la New York și în Florida.

• La premiul american „Oscar” — care va fi decernat la 5 aprilie — pentru titlul de cel mai bun interpret al anului, candida dează 16 actori: Jean-Paul Belmondo, Cary Grant, Frederic March, Peter Ustinov, Robert Morley, Peter O'Toole, Richard Burton, Peter Sellers, Anthony Quinn, Gregory Peck, Omar Sharif, James Mason, Peter Finch, Dick van Dyke, Tony Randall și Keir Dullea.

JOCUL DE-A VACANȚA de Mihail Sebastian. Merită să vedem (sau să revedem) două creații remarcabile realizate de: Marcel Anghelescu (pe cînd o să-l vedem într-un rol pe măsura sa și pe scena Teatrului Național?) și Gina Patrichi (Teatrul „Lucia Sturdza Bulandra” — sala Studio).

UMBRA de E. Șvart: Cîțiva tineri — noi interpreți — într-un spectacol remarcat unanim la timpul său (Teatrul de Comedie).

SOLDATUL FANFARON Plaut. Trece drept autor de comedie (vezi și istoria Teatrului de Zamfirescu)... Spectacolul Teatrului „Ion Creangă” nu ne-a edificat pe deplin în această privință.

SCANDALOASA LEGĂTURĂ DINTRE DOMNUL KETTLE și DOAMNA MOON. Un spectacol ce ar trebui să aibă mai multă... legătură cu anul 1965, în sensul că ar trebui reimprespătat, întinerit, după „uzura” atîtor ani. (Teatrul „C. I. Nottara”).

ARTURO UI de Brecht. Un spectacol pe care am dori să-l mai vedem pe scena Teatrului Muncitoresc C.F.R.-Giulești.

EMINESCU de Mircea Ștefănescu. Remarcabil matineu școlar. (Teatrul Național „I. L. Caragiale” — sala Comedia).

OEDIP de Sofocle. Dublă neizbutire: regizorală și scenogra-

Gina Patrichi

fică, a lui Mircea Marosin (Teatrul „C. I. Nottara”).

AL 8-LEA MAGNIFIC. Spectacol modest de selecțiuni estradistice, care nu are de loc un umor atît de debordant încît să nu mai fi avut loc decît pe scena Palatului R.P.R.

FIZICIENII de Dürrenmatt. Interesant spectacol, în primul rînd prin aportul regizoral creator (M. Jora) realizat la Teatrul de stat din Bacău, dar și prin unele creații actoricești și în primul rînd cea a Lilianei Rusu. Scenografia M. Tofan de la Teatrul Național „I. L. Caragiale” din București.

TEATRU

Notă. Redacția nu-și asumă răspunderea pentru eventuale modificări de ultim moment în programarea spectacolelor.

Călătorie nouă

Călător neobosit, reporterul străbate drumurile țării pentru a face cunoscută cititorului, prin slovă și fotografie, imaginea — tot mai frumoasă și mai bogată — a patriei socialiste.

Evenimentul de seamă care se apropie — alegerile de deputați în Marea Adunare Națională și în sfaturile populare — prilejuiește gazetarului să consemneze noi și însemnate realizări săvârșite în diverse domenii, în toate regiunile țării.

Deocamdată îl invităm pe cititor să călătorească cu reporterii noștri în cîte o localitate din regiunile Maramureș, Bacău, Ploiești și Argeș.

Elementele viitorului oraș modern sînt dominante azi în Piatra Neamț.

**PE UNDE
A DRUMETIT
CALISTRAT
HOGAȘ**

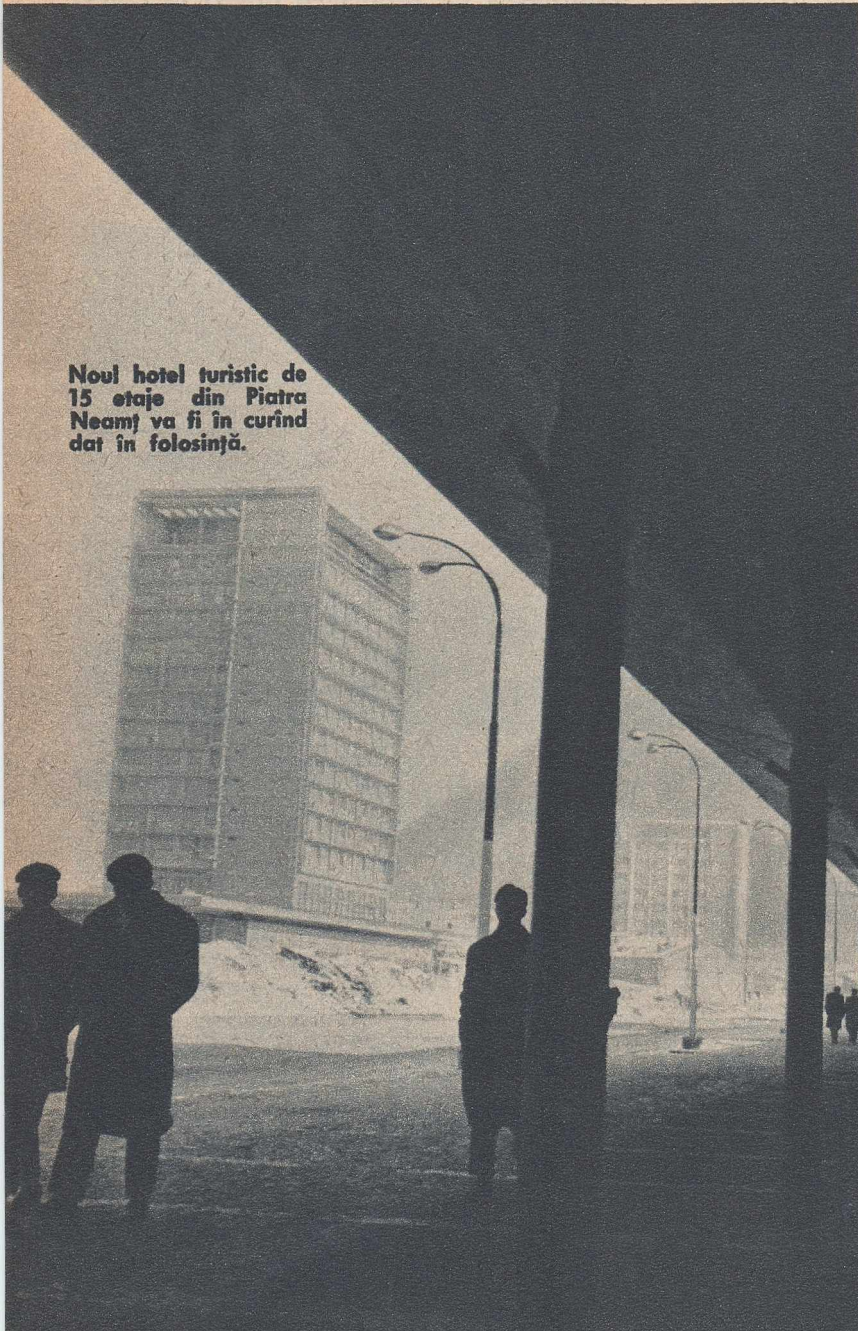
Azi în Piatra Neamț... Ca să-l înțelegem mai bine pe acest azi, să ne amintim fie numai și în treacăt de ieri.

Orașul nu se deosebea prea mult de alte târguri moldovenești. „Strada mare” de-a stînga și de-a dreapta râului Cvejdi își etala du-ghelele. În plus, cîteva gateri și o fabricuță de mucava, iar ca monu-mente istorice, biserica și turnul lui Ștefan cel Mare. La acestea trebuiau adăugate amintirea lui Calistrat Hogaș, a lui Eminescu și a lui Caragiale, care au drumetit prin aceste locuri.

Aruncînd și aici semințele in-noirilor socialiste, orînduirea noastră a făcut din vechiul tîrg de la poalele Pietricicăi un oraș-santier modern, în plină dezvoltare. Aici există Săvineștiul cu a sa uzină de fire și fibre sintetice. Alături se profilează pe cer siluetele moderne ale turnurilor uzinei de îngrășămintă azotoase. Mai putem aminti: noua fabrică de produse ceramice „Zorile noi” (cărămida pe care o produce într-un an servește la construirea a 2.560 apartamente, iar țigla la acoperirea a 12.500 locuințe), Fa-

brica de hîrtie și celuloză, uzina metalurgică „Ceahlăul”, fabrica de ciorapi și tricotaje „8 Martie” și fabrica de bere. Iar năbădăioasa Bistriță, care l-a însoțit pe Calistrat Hogaș în drumetțiile și în însemnările lui, își dă azi obolul la producerea unei mari cantități de energie electrică (numai hidrocentralele Bitca-Doamnei și Roznov I vor produce împreună 130.000.000 kW/oră pe an). Piatra Neamț are și o industrie locală și una cooperatistă. Valoarea producției globale realizată de industria locală în 1964 este cu 127,9%

Călătorie nouă

Noul hotel turistic de 15 etaje din Piatra Neamț va fi în curând dat în folosință.

mai mare decât în 1960, iar cele 111 ateliere ale cooperăției meșteșugărești au realizat în ultimii ani produse în valoare de 82.145.000 lei; anul 1964 aducând un spor al producției globale cu 170,9% față de anul 1960.

În Piatra Neamț se poate vorbi azi de o urbanistică modernă. Străzile vechi și întortocheate au dispărut. Alinierea noilor blocuri, care se iau parcă la întrecere în înălțimi și culori cu culmile dimprejur, a scos la lumină bulevarde și străzi noi, largi. Totul e armonizat în cromatica veselă și discretă. Istoria mai multor veacuri a păstrat în Piatra Neamț doar câteva monumente; istoria ultimilor ani consemnează înălțarea unui întreg oraș modern cu blocuri

de 8, 9 și 15 etaje. În ultimii patru ani au fost date în folosință: 2.483 apartamente, 2 școli cu câte 24 de clase, Casa de cultură a sindicatelor (în Piatra Neamț își desfășoară activitatea peste 1.000 de artiști amatori, ca să nu mai vorbim de Teatrul de stat, bătrîn de... șase ani, care a dat numai în ultimii patru ani peste 100 de reprezentații!)

S-ar mai putea spune multe. Dar... răsfoind însemnările de drum ale pietreanului Calistrat Hogaș, veți observa o mare economie la... semne de exclamare; azi scriitorul l-ar fi pus la grea încercare pe zețarul care i-ar fi cules noile însemnări...

B. DUNĂREANU
Fotografiile autorului

CHIPUL NOU AL UNEI AȘEZĂRI STRĂVECHI

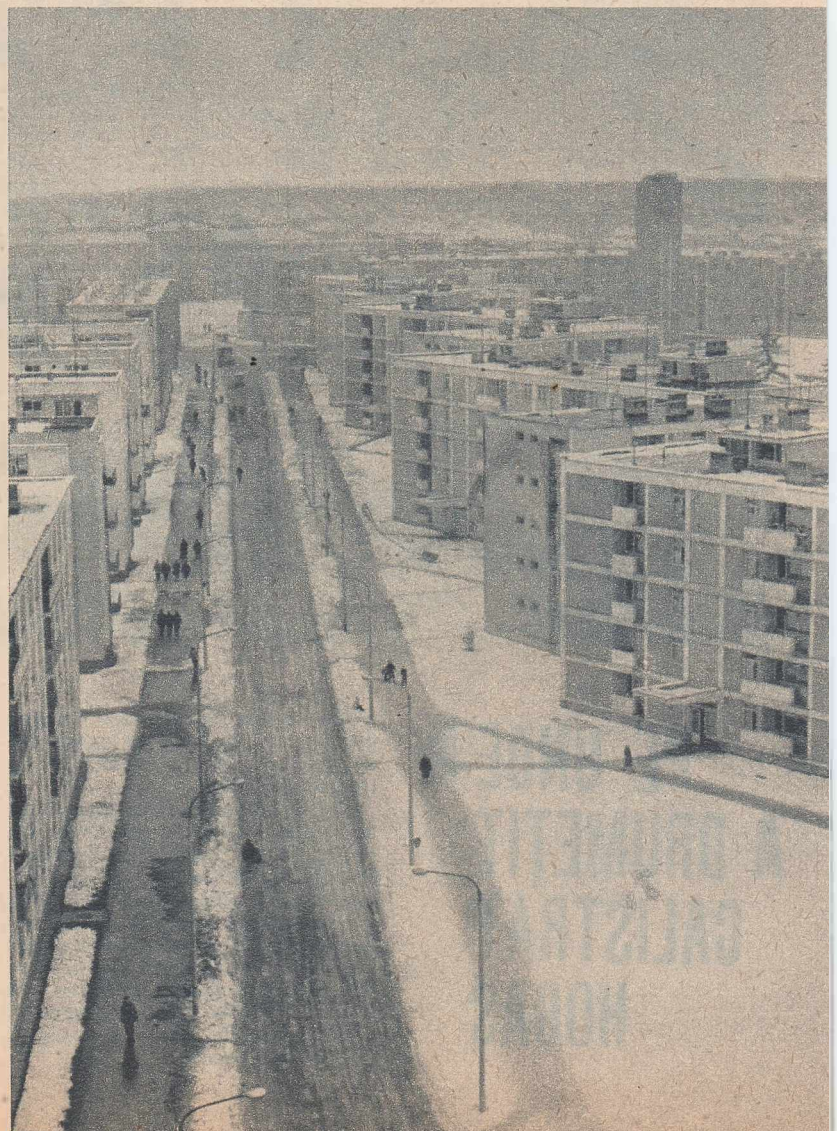
Turnul lui Ștefan, ridicat în anul 1347 și restaurat de Sstatul popular al orașului Baia Mare în 1962, a fost pînă nu demult cel mai înalt edificiu al așezării de pe malul Săsarului. În jurul lui se împletesc ulițe înguste, mărginite de șiruri de case cu ziduri groase și intrări boltite. Cîteva edificii greoaie, clădite într-un stil incert, conservă amintirea trecutului. Este vechiul centru, declarat în prezent monument istoric.

Din înălțimea turnului lui Ștefan, ochiul privitorului poate să cuprindă întregul oraș și poate să răzbată pînă departe pe culmile Gutinului, spre Baia Sprie sau spre Dealul Crucii, care mai păstrează și acum urmele celei

mai vechi exploatare miniere din bazinul băimărean. Astăzi, pentru a dobîndi această priveliște, nimeni nu mai trebuie să se cațere pînă sub acoperișul străvechiului turn. Terasele largi ale blocurilor turn se oferă vizitatorului dornic să admire peisajul înconjurător. Astăzi, alături de vechea localitate, își sporește dimensiunile, lună de lună, un nou oraș.

O dată cu dezvoltarea impetuoasă a industriei — de reținut faptul că producția întreprinderilor industriale din Baia Mare a crescut de zece ori față de anul 1938 — a crescut și orașul. Numai un nou cartier — Republicii — adăpostește astăzi mai mulți locuitori decât întreaga populație a orașului cu două decenii în urmă. Un călător care poposește în Baia Mare, după o absență de numai cîteva ani, va recunoaște cu greu în modernul oraș vechea așezare. Din gară, de cum coboară din tren, vizitatorul este întîmpinat pretutindeni de blocuri din beton și sticlă, cu linii elegante, cu fațade în culori pastelate. Pînă acum, 4.338 de apartamente și-au primit locatarii. Creșterea numărului de locuințe noi construite apare evidentă în faptul că numai în ultimii patru ani (1961-1964) au fost predate oamenilor muncii 2.976 de apartamente.

Chipul noului poate fi deslușit la fiecare pas; în tinărul oraș care se ridică, în traiul de zi cu zi al băimărenilor. Pentru viața cotidiană a băimărenilor, își țin porțile deschise Teatrul de stat, Filarmonica de stat, biblioteca centrală care adăpostește peste 50.000 de volume, Institutul pedagogic, Școala de artă plastică... În Baia Mare învață astăzi 18.639 de elevi de diferite vîrste (în anul 1949 întreaga populație a

Trei dintre candidații propuși de oamenii muncii din Baia Mare : profesorul Tănase Filip, inginerul Ion Fălcușan și Grigore Ciocan, prim-secretar al Comitetului orașenesc de partid.

orașului număra 14.000 de locuitori!). Creșterea nivelului de trai o întâlnești în locuințele confortabile, bine mobilate, în portul oamenilor, în magazinele mereu pline de lume. (Anul trecut s-au desfășurat populației mărfuri în valoare de 610 milioane lei față de 413 milioane în 1961.)

În cabinetul arhitectului șef al regiunii Maramureș se află o hartă pe care se trasează dimensiunile viitoare ale orașului, care până în 1985 va trebui să găzduiască circa o sută de mii de locuitori, deci aproape dublul actualii populații. În cele patru noi cartiere se vor ridica blocuri cu patru, opt și zece etaje, școli, magazine, instituții culturale și sanitare. Imaginea viitorului oraș se

conturează de pe acum în construcțiile noi din cartierele Republicii și Hatvan, în microraioul care se înalță în prezent pe malul drept al Săsarului și care singur va însuma 5.500 de apartamente.

Băimărenii se mindresc pe drept cuvânt de noua înfățișare a orașului lor. Mai ales că nenumărate înnoiri urbanistice au fost înfăptuite prin munca lor patriotică. Filele unui raport aflat la sfatul popular al orașului consemnează o cifră: în anul 1964 cetățenii orașului și ai comunelor care aparțin de Baia Mare, în frunte cu deputații din sfatul popular, au executat, prin muncă patriotică, lucrări în valoare de 4.506.931 lei.

Cu unul dintre gospodarii ora-

șului, deputata Florica Radu, am străbătut câteva străzi din circumscripția a 18-a, din cartierul Hatvan. Aici, unde în urmă cu un deceniu era un cîmp cu mărăcini și băltoace, se aliniază astăzi căsuțe noi și cochete, sînt străzi drepte, pavate, iluminate electric. Și aici oamenii au vorbit cu mîndrie despre ce au realizat. Despre viitor ne-au vorbit plini de încredere. Planurile, binecunoscute tuturor, vor fi îndeplinite. Aceeași încredere am întîlnit-o exprimată și cu prilejul adunărilor cetățenești în care erau propuși candidații F.D.P. pentru alegerile de la 7 martie. Încredere și hotărîre de a înfăptui.

Z. VASILIU
Fotografii de **S. STEINER**

Peisaj industrial băimărean.

Cartierul Republicii din Baia Mare văzut de pe noul bloc turn aflat în construcție pe strada Coșbuc.

ÎN COPERTA NOASTRĂ

Altă imagine din Baia Mare.
Fotografie de **S. STEINER**

DESPRE CE NU S-A PUTUT VORBI ÎN TRECUT

Fiecare oraș și-a dobândit în trecut, pe baza unor elemente distinctive, o anume „personalitate”. Buzăul, de pildă, era sinonim cu târgul anual de la Drăgaica, țuica și noroaiele ulițelor. Dintre toate, noroaiele erau cele mai pregnante: după ploaie se instalau pe străzi, făcând amare zilele locuitorilor. Unii dintre aceștia zimbesc astăzi amintindu-și cum în zilele războiului niște tancuri germane s-au împotmolit

pe... străzi și n-au mai putut fi scoase de acolo. Azi în Buzău aproape că nu mai există stradă neasfaltată. (Aici s-au asfaltat până acum 380.000 m p de străzi, din care numai anul trecut peste 30.000.) Dar prefacerile care au avut loc și în Buzău în anii regimului nostru sînt mult mai largi, cuprinzînd toate sectoarele de viață. Dacă în trecut nu se putea vorbi de o industrie a Buzăului (găseai aici cîteva tăbăcării și o

fabrică de sifon), astăzi se poate vorbi despre mai multe întreprinderi industriale.

Buzăul se mîndrește cu o fabrică modernă de mase plastice, de mare capacitate, care se dezvoltă an de an. Amintim faptul că la această fabrică în 1964 producția globală a crescut față de 1960 cu 506%. În ultimii ani, depoul de locomotive, atelierul de zonă C.F.R., uzina mecanică și fabrica metalurgică și-au mărit simțitor capacitatea de producție.

Deși a fost pe vremuri capitală de județ, Buzăul era vestit prin lipsa de apă și de canalizare. De aceea merită subliniat faptul că la sfîrșitul lui '64 debitul de apă distribuită a crescut față de 1948 cu 727%, iar rețeaua de canalizare s-a extins de la 6 la 18 km.

Imaginea de azi a Buzăului ar fi incompletă dacă n-am aminti construcțiile de locuințe, școlile, un cinematograful și o policlinică modernă etc. Acestea și altele întregesc chipul unui oraș care-și mărește necontenit gradul de frumusețe și civilizație.

B. DUNĂREANU
Fotografie de S. STEINER

◀ Un cartier nou al Buzăului, văzut din elicopter.

DATE PENTRU O NOUĂ MONOGRAFIE SĂTEASCĂ

Sîntem în regiunea Argeș. Într-o comună din apropierea Piteștiului. La Bradu. Peste două ore, la căminul cultural va avea loc o adunare populară. Toți vorbitorii sînt din Bradu. Toți vor vorbi despre un singur lucru: cum arată comuna Bradu în 1965.

Pînă se adună lumea citim dintr-o veche monografie a acestei comune, scrisă înainte de 1944: „Casele sînt construite din birne sau nuiele, fără temelie; au ferestrele mici, bătute în cuie; paturile țăranilor sînt făcute din scinduri sprijinite pe pari. Comuna, deși e în apropierea orașului, nu are construcții social-culturale. Cînd se fac alegeri, politicienii țin conferințele în cîrciumi sau în biserică...”

Înterupem lectura vechii monografii, deoarece începe adunarea. Ni se oferă o altă monografie. Nouă, cuprinzătoare, optimistă. Vorbitorii — printre care și candidații ai Frontului Democrației Populare — țin să arate ce s-a făcut la Bradu de la alegerile precedente pînă azi. Enumerăm cîteva

dintre aceste realizări înfăptuite în ultimii patru ani: căminul cultural cu etaj, o școală de 8 ani înzestrată cu mobilier modern și laborator, dispensar medical etc. Florea Ciobanu (candidat în circumscripția electorală nr. 4) și Gheorghe Anghel (candidat în circumscripția electorală nr. 19), ambii țărani cooperatori, vorbesc despre un lucru după care oamenii din Bradu au jinduit 200 de ani: despre apă. Trebuie amintit un fapt: un satean din Bradu mai repede te ospăta cu o pocală de vin, cu un pahar de lapte sau de țuică decît cu apă. Aceasta pentru că în toată comuna existau doar două puțuri cu apă potabilă. Au încercat oamenii să-și sape fîntini, au sfredelit pămîntul pînă la 250 de metri, au găsit în cursul numeroaselor săpături fel de fel de monede și oale din diverse epoci; un singur lucru însă n-au găsit: apă. Și cum rezolvarea acestei probleme nu mai putea fi amînată, sfatul popular a trecut-o la urgența întâi. Devizul pentru introducerea apei potabile

se ridica la o sumă foarte mare: 6 milioane lei. Cel mai costisitor lucru era conducta. Dar gospodarii comunei au aflat că undeva, nu foarte departe, se află o conductă părăsită și îngropată. Trebuia doar să se ia legătura cu un minister. Și s-a luat. Dar dezgroparea, transportul și noua îngropare a conductei reclamau cheltuieli în valoare de 200.000 lei. Atunci, la o sesiune a sfatului popular comunal, deputații Andrei Alexandru și Florea Ciobanu au spus: „Lucrările acestea nu ne vor costa nici un leu. Sătenii din comuna noastră s-au angajat să le facă prin muncă patriotică”. Și le-au făcut. S-a muncit aproape doi ani. Au venit pe urmă specialiștii. Au sfredelit din nou pămîntul și la peste 300 metri au găsit apa. Au instalat un motor puternic care în curînd va ridica apa la suprafață și o va trimite pe 14 km de conductă în casele oamenilor, în școli, la căminul cultural, la cele două cooperative agricole de producție.

Dar trebuie să mai consemnăm și altceva.

În anii puterii populare comuna aceasta a dat patriei 45 ingineri, 42 învățători, 20 profesori, 15 ofițeri, 980 absolvenți ai școlilor medii, 620 absolvenți ai școlilor profesionale. Află adunarea și alte asemenea lucruri.

Înapoiem tovarășilor de la sfatul popular vechea monografie a comunei Bradu. Notăm în însemnările noastre date noi, pentru o nouă monografie. Ni le-au furnizat realitățile contemporane din comuna Bradu.

★

Reporterii noștri și-au întrerupt călătoria prin țară. În curînd vor pleca din nou, spre alte puncte cardinale, spre alte localități. Cititorii pot să-i însoțească.

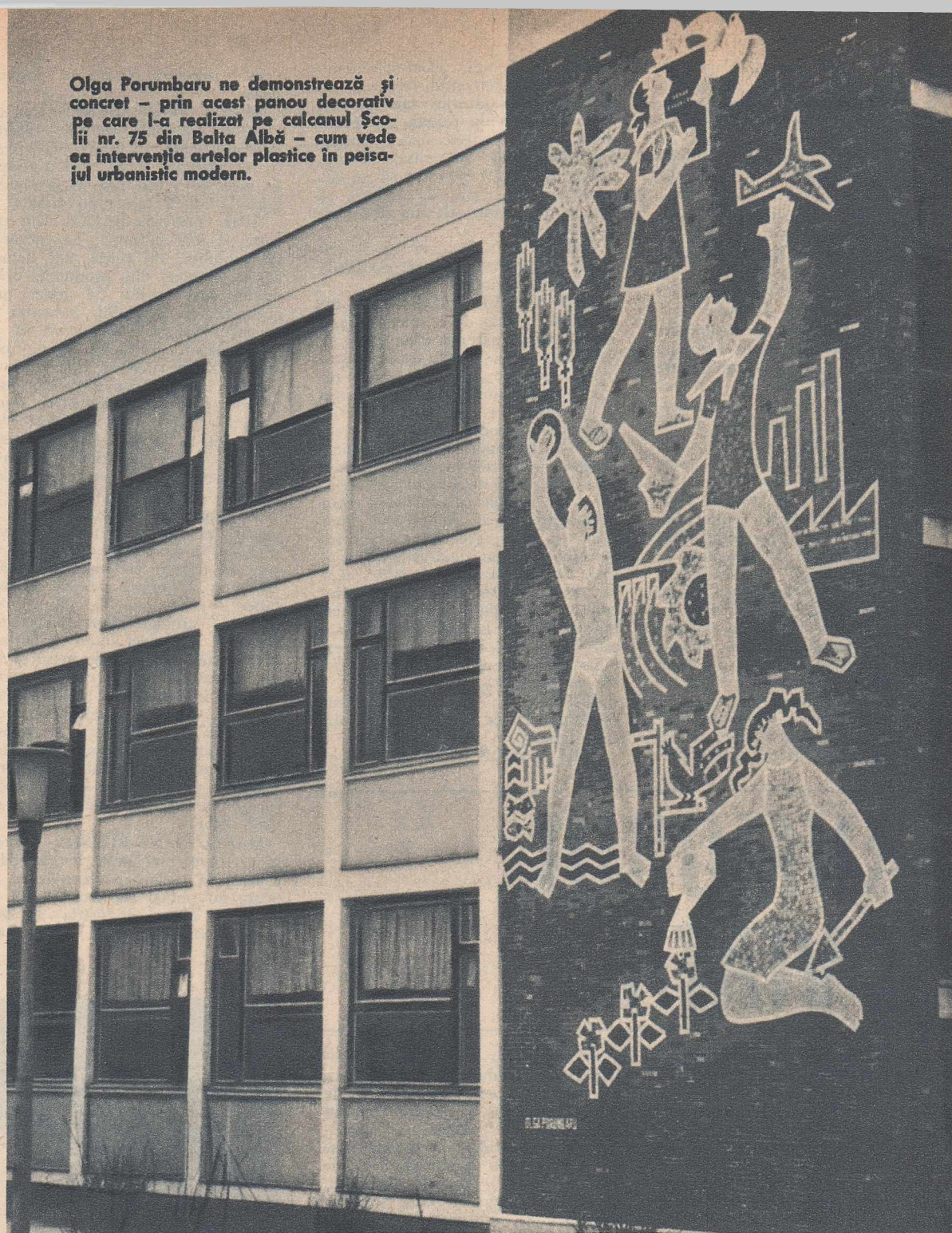
George CIUDAN
Fotografie de Traian PROSAN

Comuna Bradu: încă într-una din cele 660 case noi ale membrilor cooperativei de producție a intrat un televizor — al 105-lea din comună.

Ce
înseamnă
a fi
modern?

Olga Porumbaru ne demonstrează și concret – prin acest panou decorativ pe care l-a realizat pe calcanul Școlii nr. 75 din Balta Albă – cum vede ea intervenția artelor plastice în peisajul urbanistic modern.

FRUMOSUL ȘI VIAȚA

Termenul de „modern” circulă mult în ultima vreme, e invocat frecvent – ca argument pro sau contra – în discuțiile despre produsele artistice sau decorativ-utilitare. Și se mai înfîmblă să fie folosit cu destulă aproximație. Redacția noastră a socotit necesar ca – în contextul general al discutării problemelor frumosului cotidian – să pună în discuția citorva oameni de specialitate nu atât sensul lexical sau definiția teoretică a modernului, cât accepția actuală a acestui termen. Dezbaterem deci „modernul” văzut ca o componentă importantă a noțiunii de calitate, aceasta constituind în prezent problema nr. 1 a producției. La masa rotundă a „Flacării” au luat loc profesoara de arte decorative Maria Pană-Buescu, sculptorița Olga Porumbaru, creatoarea de costume Gabriela Nazarie, criticul de artă Marina Vanci și arhitectul Vasile Rado.

Să ascultăm mai întâi părerea Olgăi Porumbaru, sculptoriță preocupată în ultima vreme de artele monumentale (e coautoarea marilor pavimente din Iași și Suceava și a decorației murale de la Școala nr. 75 din Balta Albă).

OLGA PORUMBARU: Eu cred că una din principalele obligații ale creatorului de artă din zilele noastre este de a da o expresie artistică sensibilității și preocupărilor omului contemporan. În acest sens, poate că ar trebui să ne delimităm, să precizăm de la început noțiunile de „modern” și „modernism”, între care mi se pare că se mai fac unele confuzii. Eu văd în „modernism” o poză, o afectare, uneori chiar o pseudo-artă: e vorba de acea tendință de inovație cu orice preț, de înnoire pur exterioară, practicată de artiștii care vor să rupă cu tradiția și să așeze forme inedite, fără vreo consecință, fără vreun ideal artistic. A fi modern în artă înseamnă, cred eu, a merge în pas cu vremea și cu omul epocii, a sesiza esența acestora și a exprima artistic, a răspunde nevoilor epocii. Noi, artiștii, sîntem obligați a simți pulsul secolului și a-i urma ritmul. Am impresia, din păcate, că, față de știință și tehnică, care și-au deschis atît de larg aripile în ultimele decenii, artiștii — tocmai noi care ne-am luat drept simbol Pe-

prefera să-i spun „contemporaneitate” — este, elementul trecător, „la modă”, de trăsăturile sale perene. O rochie de vară rezistă un sezon-două, apoi o înghite uzura morală. Dar mobilierul din casă, covorul, lampa nu-și pot permite să se demodeze prea ușor, ele trebuie să reziste mulți ani, atît funcțional cît și estetic!

REDACTIA: Și care ar fi criteriile după care poate fi deosebită „modă” de „modern”?

ARH. VASILE RADO: Este, într-adevăr, nevoie de o selecție foarte atentă. După părerea mea, căutările de forme senzaționale, care să epateze, așa-zisele „șuturi”, nu sînt recomandabile atunci cînd ne referim la produsele ce trebuie să intre în patrimoniul producției de mare serie. S-a întîmplat chiar ca unele exagerări pe linie modernă — care sacrificau anumite funcții ale decorului de interior în favoarea unor compoziții prea căutate, a unor forme și culori șocante — să compromită idei pe de-a-ntregul valabile. Nu sînt de loc împotriva căutărilor înnoitoare, unele sisteme decorative mai îndrăznețe sînt chiar binevenite în locurile de utilitate publică — expoziții, magazine, restaurante — pentru că, într-un fel, ele prefigurează viitorul.

REDACTIA: Și care este linia modernă în ce privește decorația de interior?

ARH. VASILE RADO: Pentru că

aceste prilejuri pentru a impune noul.

MARIA PANĂ-BUESCU: Nu tot ceea ce avizăm, însă, în diferite comisii, poate fi văzut mai tîrziu în magazine; și se mai întîmplă ca ceea ce a fost respins la omologare să apară totuși pe piață.

ARH. VASILE RADO: Din păcate, se mai întîmplă. La avizările de mobilier, de pildă, s-a hotărît să se elimine din producție orice model mai vechi de cinci ani, după ce, în prealabil, industria și comerțul căzuseră de acord să se introducă în producție 36 de modele noi (ceea ce ar reprezenta o pondere valorică de 25% din mobilierul produs de industria republicană). Toată comisia a fost fericită cînd s-a scos din producție vestita cameră „Miorița”, dar iată, că a apărut „Irina”, care este exact „Miorița”, puțin altfel... coafată. Și asta după ce fusese respinsă la avizare și după ce primise un vot de blam la omologare. „Irina” se va produce deci în serie! Să nu uităm că acum o singură fabrică de mobilier — cea din Tg. Mureș, de pildă — produce anual 40.000 de garnituri și e deci foarte important ca această producție de masă să fie cea pe care o dorim noi. Și o dorim, nu în funcție de gustul personal, de dragul „modernului”, ci pentru că mobila ușoară, luminoasă, cu linii simple și elegante, se acordă cu arhitectura, cu strada, cu îmbrăcămintea modernă; ea răspunde, funcțional, cel mai bine modului de viață actual.

MARIA PANĂ-BUESCU: Cred că ar trebui mai multă inventivitate comercială în lansarea noutăților. Și poate nu numai comercială; mi se pare că uneori industria nu știe să-și convingă clientul — comerțul

— asupra însușirilor noilor sale produse. Am fost la niște contractări unde țesăturile noi erau prezentate pe niște cataloage cu mostre miștile, cu totul insuficiente pentru a putea aprecia un material cu un imprimeu mare, de pildă. Socot de asemeni că multe din vitrinele noastre — mă refer la cele de țesături în special — nu sînt bine alcătuite: imprimeurile noi sînt înecate în zeci de metri de materiale vechi. Ar fi binevenite niște „vitrine ale noutăților”, plasate pe o arteră de mare circulație și așa sugera vitrinele din Piața Palatului, prost folosite în prezent. S-ar putea vedea aici tot ce aduce nou pe piață industria noastră ușoară și să știți că s-au realizat multe lucruri frumoase în ultima vreme.

REDACTIA: Am dori să vă aflăm părerea despre calitatea texturilor produse de fabricile noastre, calitatea implicînd în aceeași măsură linia modernă cît și durabilitatea, rezistența la apă și soare a țesăturilor.

MARIA PANĂ-BUESCU: Eu mă ocup, la Facultatea de arte decorative, de imprimeuri și țesături și am avut bucuria să văd că multe din studentele mele, repartizate după absolvire în fabricile de specialitate, au făcut treabă bună. Stăm bine cu bumbacele — lucrul s-a văzut de altfel și la Expoziția realizărilor economiei naționale. Avem fabrici bune și bine utilizate — „Dacia”, „Rășcoala de la 1907”, „Bumbacul Timișoara” — care scot lucruri excepționale. De asemeni, uzinele textile „30 Decembrie” din Arad, care nu ieșeau de loc din rutină, s-au urnit în ultima vreme și au început să dea materiale interesante. Și fabrica din Galați s-a făcut remarcată, mai ales în domeniul fineturilor imprimate.

FRUMOSUL ȘI VIAȚA

gasul! — am cam rămas în urmă. E drept că arhitectura, rupîndu-se cu pași mai rezezi de formele vechi, ne-a dat și nouă, celor care ne ocupăm de arta monumentală sau decorativă, posibilitatea de a ne pune probleme noi: e vorba de decorațiile murale exterioare, de pietre, de sculpturi monumentale, dar și de mozaicurile de interior, de sgraffito-uri, de panourile decorative.

REDACTIA: Din această colaborare între arhitecți-artiști plastici arhitectura însăși se poate îmbogăți. Monotonia și uniformizarea care pîdesc anumite construcții noi pot fi evitate prin intervenția artistului în decorul casei și al străzii.

ARH. VASILE RADO: Dacă-mi permiteți să adaug ceva la precizarea noțiunii de modern, eu așa spune, referindu-mă la obiectele care alcătuiesc decorul unui interior — dar și la foarte multe alte produse de larg consum — că forma modernă, linia modernă înseamnă de fapt adaptarea acestor obiecte la necesitățile vieții actuale, că ele sînt un rezultat al unor funcțiuni noi. Locuința noastră — cu tot ce o echipează — trebuie să satisfacă procesul desfășurat al existenței noastre, al modului nostru actual de existență la nivelul exigențelor civilizației contemporane, în care au intrat drept componente firești încălzirea centrală, televizorul, frigiderul, aragazul, mașina de spălat rufe; faptul acesta te împinge vrînd-nevrînd la anumite soluții care, legate de progresul tehnicii și de materialele noi folosite, determină această linie modernă. Ceea ce va trebui să discernem însă în cadrul acestui „modern” — căruia eu așa

tocmai vorbeam de exagerări în interpretarea noului, o să mă refer, de pildă, la acea modă, pe cale de dispariție acum, a pereților colorați fiecare în altă nuanță. S-a dovedit că în cadrul unei încăperi, se pot foarte greu armoniza stofa de mobilă, covorul, lămpile cu acești pereți multicolori — care sînt, pe deasupra, și obositori pentru ochi — și de aceea, arhitecții recomandă acum o zugrăvelă monocromă: galben, ocru-deschis, un verde-gri, sau un albastru-gri deschis. Cîteodată se poate colora un singur perete într-o altă nuanță (ciclamen, albastru intens), dar numai atunci cînd a fost bine gîndit efectul cromatic al întregii camere. În orice caz, însă, zugrăvelile cu floricele sau desene — fie ele și în bronz sau argint palid — nu se mai „poartă” de mult, ca și imitația inabilă de calcio-vechio, cu totul nepotrivită noilor locuințe și noului mobilier. Stofa de mobilă — cea adecvată mobilei moderne, de culoare deschisă — e în general monocromă, eventual cu discrete vibrații în altă nuanță, și e dintr-o țesătură moale și mată, asemănătoare tweedului. Într-un asemenea interior modern se poate introduce o piesă de stil, care are însă nu atît o valoare utilitară cît una artistic-decorativă și ornamează casa ca și un tablou sau un vas valoros. Deocamdată, însă, va trebui să vedem cum putem ajuta, ce putem face pentru ca formele noi — nu de dragul formei noi, al modei, ci de dragul adaptării la viața de astăzi — să-și facă loc cît mai repede în producția noastră. Avem la îndemînă avizările, omologările, contractările, trebuie să folosim toate

Triumful verticalei — iată una din caracteristicile arhitecturii zilelor noastre.

O demonstrație de bun gust, linie modernă, calitate: țesăturile prezentate la Expoziția realizărilor economiei naționale a R. P. Române.

În ce privește însă mătasea, mi se pare că ea a cam rămas în urma bumbacelor. Înainte vreme, fabricile de mătase au făcut primele progrese mai importante, apoi însă s-au bizuit prea mult pe gloria trecută și au stagnat: imprimeurile nu au — după părerea mea — varietatea și noutatea necesare, iar textura e mereu aceeași și aceeași, și la firele naturale și la cele vegetale. Mai e o problemă: cea a felului cum sînt lansate imprimeurile la modă, culorile la modă. Din totdeauna, creatorii au ales pentru un sezon sau altul câteva culori favorite și au imprimat masiv țesături în aceste nuanțe. Se aducea astfel o notă proaspătă și se realiza mai ușor — și mai accesibil — „modernul”. Noi, însă, dintr-o lărghețe prost înțeleasă, imprimăm toate culorile fără vreo preferință specială — de la un an la altul — și micșorăm posibilitățile țesăturilor de a se înnoi mereu.

GABRIELA NAZARIE: Aici ar trebui să intervină creația vestimentară și eu m-ași referi în special la confecție, pentru că ea determină, în zilele noastre, aspectul general al străzii. E necesar, după părerea mea, ca creatorii de modele de la fabricile de confecții să colaboreze mai strîns și mai direct cu creatorii de la fabricile de țesături. Ei trebuie să ceară anumite contexturi, anumite imprimeuri, în funcție de care să conceapă modelele. Iar acestea să aibă în vedere de la bun început vîrsta, silueta și chiar tipul de femeie pentru care sînt gîndite. Să nu uităm că moda actuală este foarte simplă, croielile încărcate au fost cu totul îndepărtate și tocmai de aceea este importantă calitatea materialului, textura și culoarea lui. Se poartă lenajurile groase, mo-

hairul, cașmirul, se poartă tweedurile și eternul jersey, dar fabricile noastre răspund destul de încet exigențelor modei. Brocartul, lameurile, țesăturile cu fir metalic au ieșit din modă de cîțiva ani, dar noi continuăm să le prezentăm masiv, acum cînd se poartă mai mult rochia de ocazie neagră foarte simplă, fără mîneci.

REDAȚIA: Cuvintele „modern”, „moda” sînt întrebuițate poate cel mai insistent atunci cînd e vorba de haine. Dar adesea moda este confundată cu excentricitatea, tocmai pentru că aduce elemente noi, cu care publicul larg nu este încă obișnuit.

GABRIELA NAZARIE: E într-adevăr o confuzie regretabilă, pentru că excentricitatea nu este modă, ci excrescența ei. Există tinere fete care cred că se conformă ultimului strigăt al modei arborînd o cușmă de kirghiz pe cap, o haină trei-sferturi din cine știe ce mușama, o fustă strîmtă, cu un lat de palmă deasupra genunchiului (genunchii, care sînt atît de rar cu adevărat frumoși!) și încălțînd picioarele, cu ciorapi negri pe ei, în niște pantofi albi cu tocuri cui de 8 cm... Efectul este dezastruos. Sau iată moda, lansată la noi în iarna aceasta cu mare vîlvă, a cizmuliteilor cu toc înalt. La Paris, de unde a pornit anul trecut, moda aceasta a căzut aproape imediat pentru că și-a dovedit perfectă ei inutilitate: dacă e vreme bună și e uscat pe jos, cizmuliteile nu sînt necesare, iar cînd e polei, bieteile femeii au aspectul jalnic al unor berze șchioape, căuțînd zadarnic să-și păstreze echilibrul pe toculețele subțiri. Nu ar fi mai logic ca aceste cizme să nu aibă tocuri sau cel mult niște tocuri mici, groase și o talpă antiderapantă? Condiția primă a adaptării unei

linii moderne este — după părerea mea — logica ei. Un ochi experimentat remarcă, de altfel, că trăsăturile esențiale ale modei se păstrează cîțiva ani buni, că numai detaliile — accesorii, garnituri, culori — se schimbă de la un sezon la altul, cu acea bună intenție de înnoire de care s-a mai vorbit. Există un sistem modern de croială, de pense, de montat mîneca — mă rog, nu o să intru acum în detalii croitoricești — dar le pomenesc pentru că mi se pare că aici, în domeniul tehnicii moderne a croitului, confecția noastră mai lasă de dorit (mă refer mai ales la fabricile din provincie). Cînd rochia și mantoalul sînt atît de simple, ele trebuie excelente croite. Aș insista de asemeni asupra necesității seriilor mici de confecții: știm că în momentul de față comerțul sprijină activ acest deziderat al consumatorilor, comandînd modele multe în serii restrînses — și faptul e pozitiv pentru că numai astfel se poate ocoli uniformizarea și banalizarea confecțiilor. O confecție de calitate este o contribuție esențială la formarea unui bun gust general.

OLGA PORUMBARU: Remarca este valabilă pentru toate produsele utilitare — de la pantofi la obiectele din ceramică sau sticlă, de la cosmetice la mobilier. Dacă îi pui omului la îndemînă numai lucruri frumoase, el va trebui să aleagă dintre acestea și-și va forma mai rapid gustul.

MARINA VANCİ: Poate că formularea mea nu este cea mai potrivită, dar cred că bunul gust trebuie dictat, că produsele de bun gust trebuie impuse. Avîntul pe care l-au luat la noi artele decorative, sculptura și pictura monumentală, grafica publicitară și comer-

cială, determină o pătrundere tot mai profundă a lor în mijlocul masei. Se tînde în prezent spre arta de for public, și mai puțin către cea de muzeu. Arta decorativă vine să răspundă cerințelor vieții interioare a omului contemporan, ea este aceea care, în mod discret, contribuie cel mai mult la caracterizarea stilului unei epoci. În ce privește arta decorativă actuală, aș vrea să remarc că uneori forma modernă a fost înțeleasă drept formă „simplistă” și că acest lucru negativ s-a resimțit mai ales în prototipurile industriale. Producem mult și, deseori, foarte bun; trebuie să producem și frumos. Soluția cea mai eficientă în realizarea unor produse industriale pe măsura cerințelor, ar fi dată de îmbinarea cantității cu a calității — calitate care era apanajul unicateilor; iar aceasta s-ar realiza printr-o mai strînsă colaborare între industrie și arta plastică. Știu că ideea nu este de loc nouă, e însă timpul de a se găsi practic posibilitatea ca ea să fie materializată.

REDAȚIA: Se spune adesea că pretențiile materiale ale artiștilor pentru prototipuri sînt prea mari pentru a putea fi satisfăcute și că deci aceasta împiedică o colaborare eficientă cu industria.

ARH. VASILE RADO: Cîta vreme industria nu este dispusă să apeleze în mod curent și susținut la artiști, aceștia vor fi nevoiți să formuleze pretenții neobișnuite.

MARINA VANCİ: Tocmai acest lucru voiam să-l subliniez: una din condițiile calității obiectelor de larg consum o constituie continuitatea colaborării fabrică-artist. Această colaborare ar folosi în egală măsură și artistului, căci observarea atentă a procedurilor din fabrică îi poate spori imaginația și îndemna la utilizarea unor tehnici și materiale noi.

OLGA PORUMBARU: Am constatat lucrul acesta personal și cu mare satisfacție, atunci cînd am trebuit să adaptăm lucrările noastre decorative la cadrul arhitectonic și am fost obligați să pătrundem și în tehnică. E foarte important să pornești în creație de la însușirile materialului: materialul e cel care determină, care îți impune modalitatea artistică. Nu poți lucra mozaic în genul picturii de sevelet și nici să faci un desen de perspectivă pe un perete. Sau cum se întîmplă în producția de artizanat, cînd fibra lemnului este adesea acoperită cu lac și pictată în culori (să nu mai vorbim cum!), iar pe ceramică se imprimă uneori modele specifice creștăturilor în lemn.

MARIA PANĂ-BUESCU: O spun — și o spun cam de mult și cu durere: destule din produsele artizanale tîin de o pseudo-artă populară. Noi trebuie să adaptăm cadrului arhitectonic modern o decorație de interior romînească. Precizez o artă romînească modernă, stilizată, inspirată din folclor, nu o copie a artei țărănești.

MARINA VANCİ: Lucrul e cu atît mai posibil, cu cît folclorul romînesc e ușor de interpretat modern: motivul geometric, stilizat, este văzut aici drept element de prim rang.

ARH. VASILE RADO: Iar arta noastră populară este în plus și foarte legată de utilitatea practică: ea pornește de la funcționalitate.

OLGA PORUMBARU: Aș vrea să mai spun ceva: pătrunderea tot mai evidentă a artei în viața cotidiană ar trebui să oblige publicul la o reciprocitate. Arta trebuie să intre în viața omului de zi cu zi, dar și omul trebuie să intre în artă cu aceeași bunăvoință, simțire și înțelegere. Consumul de frumos trebuie să devină realmente un consum cotidian.

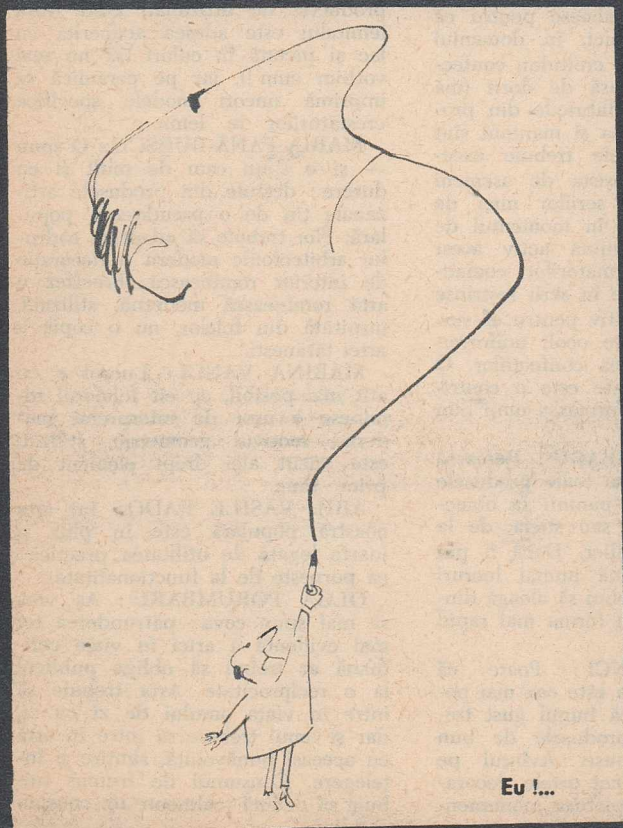
SCENA

Sonet pentru o păpușă

Dacă aș spune, în favoarea „Sonetului pentru o păpușă”, că în sală se râde mult și se râde cu poftă, mi s-ar putea răspunde că se găsește oricând public gata să hohotească și la o bufonadă. Astfel că argumentul ar putea cădea, pe jumătate, firește. Dar la comedia lui Sergiu Fărcășan se râde *cu satisfacție* și lucrul acesta nu trebuie pierdut din vedere, pentru că vizează implicațiile satirice ale piesei. Anecdotică piesei e evident o metaforă: lupta pentru realizarea unor jucării ingenioase și pentru o păpușă... omenească (deși, s-o recunoaștem, pe deplin justificată și în sine) are semnificații mai largi și verva corosivă a autorului atinge păcate vechi și grele. Birocratismul nu mai are aici mînețe negre și nici obositul clișeu verbal „vino mîine”, ci sensul unui refuz de gîndire, al unei fugi de răspundere, al imposturii și servilismului. Oamenii sînt perfectibili și tarele sociale pot fi lichidate doar în măsura în care li se spune răspicat pe nume. Iar Sergiu Fărcășan face aceasta cu mijloacele satirei. Cu tot ceea ce presupune și permite comedia satirică: grotescul, caricatura, hiperbola, toate mînuite lucid și ofensiv. A privi farsa cu gravitate și a reproșa satirei că-și permite să demaște vicii — pentru că ea ar crea, astfel, o imagine denigrantă, generalizatoare a societății — coincide, în fapt, cu o cerere timbrată de desființare a satirei. Înseamnă a contesta risului capacitatea de sancțiune.

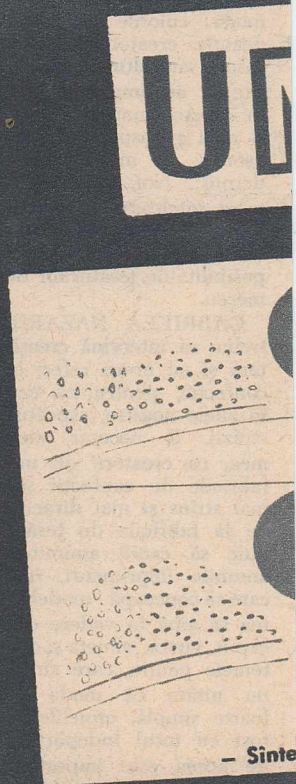
În piesa lui Sergiu Fărcășan se întîmplă mătoarele: la conducerea unei fabrici de jucării — care producea jucărioare serbede, lipsite haz și fantezie — este trimis un tînăr inginer plin de umor și de idei, cu o imaginație bogată și cu talente tehnice. Iată premisa pentru erou pozitiv de comedie: tînăr, deci apt de se îndrăgosti; cu pasiune de muncă, deci de a scutura inerțiile; plin de umor, deci de a aduce remanierele necesare cu mijloacele comediei. Și Piticescu al nostru (observați năstăria deliberată a numelui) le va face pe tot cu farmec, dezinvoltură și onestitate (pe care actorul Mihai Fotino i le-a împrumutat cu nerozitate). Persoana de care se va îndrăgosti este drăgălașa desenatoare Olguța (o aparținătoare proaspătă, tinerească, poate puțin prea plină de rețea: Elena Caragiu), iar aliații săi sînt mentorul inovator Picui (Lucian Dinu, cu o seriozitate care face bine în comedie), Olguța însăși directorul general Ionașcu (binecunoscuta prietenă a lui C. Brezeanu) și, în cele din urmă, recuperatul Făiniță (un debut cu totul remarcabil: A. Drăgan). În ce-i privește pe inamicii săi, inamicii jucăriilor frumoase și ingenioase, sînt Bașchirache, Biliboncea, Ciomîrtan, Gh. Mecea, Turturean (un bun cvintet, lucrat finete de filigran: Petre Popa — în rol dublu Mihai Heroveanu, Gh. Trestian, Niculescu-etc...). Nume ciudate, pe care, ca să cităm

Eu !...

Manechine.

— Sinte

2

o dactilografă cel puțin neatentă (Natașa Nicolescu), un funcționar servil (C. Guriță) — li se opune trioul Piticescu-Olguța-Picui, din păcate nu totdeauna cu suficientă forță. Piesa are vizibile defecțiuni de construcție dramatică — pe care bunăvoința regizorală și actoricească nu le-au putut masca — și ele se remarcă mai cu seamă în actul doi: acțiunea începe aici să lîncezească, inițiativa lui Piticescu în fabrică sînt neconvingătoare, încurcăturile ușor incredibile, verva umoristică a autorului pare să fi secat pentru moment. În ultimul act, însă, tonusul piesei se ridică din nou și ea se termină cu același brio cu care a început.

Lucian Giurchescu și-a realizat spectacolul ca un permanent dialog între scenă și sală, actorii coboară la un moment dat de la rampă, conversează cu spectatori și aceasta accentuează caracterul comunicativ al piesei și interesul general al problemelor dezbătute în ea. Simplu, colorat și funcțional, decorul lui Dan Nemțeanu.

Sanda FAUR
Fotografii de N. ȘVAICO

replică din piesă, nu le găsești nici în viață, nici în cartea de telefon. Această intenție patronimică e un fel de program: autorul enunță astfel că el nu a creat tipuri cu corespondențe precise în realitate, că el a realizat un arhetip, redus la trăsăturile esențiale, îngroșate după nevoile satirei, că acești cinci „Bilibonci” se constituie de fapt într-un portret unic.

Prin excelenta colaborare a autorului cu regizorul Lucian Giurchescu — înclinat de felul său spre o detaliere psihologică minuțioasă, inteligentă și o muncă de giuvaergeriu cu actorul — personajele acestea au căpătat pe scenă un automatism de marionete, în perfect acord cu intenția autorului. În fond, comicul lui Bașchirache, al lui Biliboncea ori al lui Ciomîrtan țîșnește din contradicția dintre esența acestor personaje, dintre fondul lor — iresponsabil, parazită, laș, impostor — și automatismele lor verbale, din absurdul folosirii mecanice a unor clișee. Comicul nu e deci doar de limbaj, el nu vine numai din calambururi sau qui-pro-quo-uri, ci se convertește în comic de caracter: însuși acel prelungit scheci cu „bazasa” — făcut aparent dintr-un joc de cuvinte — devine un scripitor pamflet împotriva imposturii și demagogiei, el caracterizînd pe deplin cvintetul birocratilor.

Personajelor ridiculizate în piesă — și la cele de mai sus trebuie să le adăugăm un portar mărginit (interpretat cu umor sec de Nucu Păunescu),

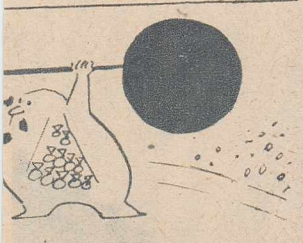
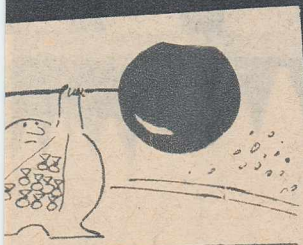
1 Un pic de dragoste nu face rău într-o comedie satirică... (scenă interpretată de Mihai Fotino și Elena Caragiu).

2 Nu-i ușor să scuturi inerțiile, nepăsarea, birocrațismul. Și totuși, dir. Ionașcu (C. Brezeanu) pornește ofensivă...

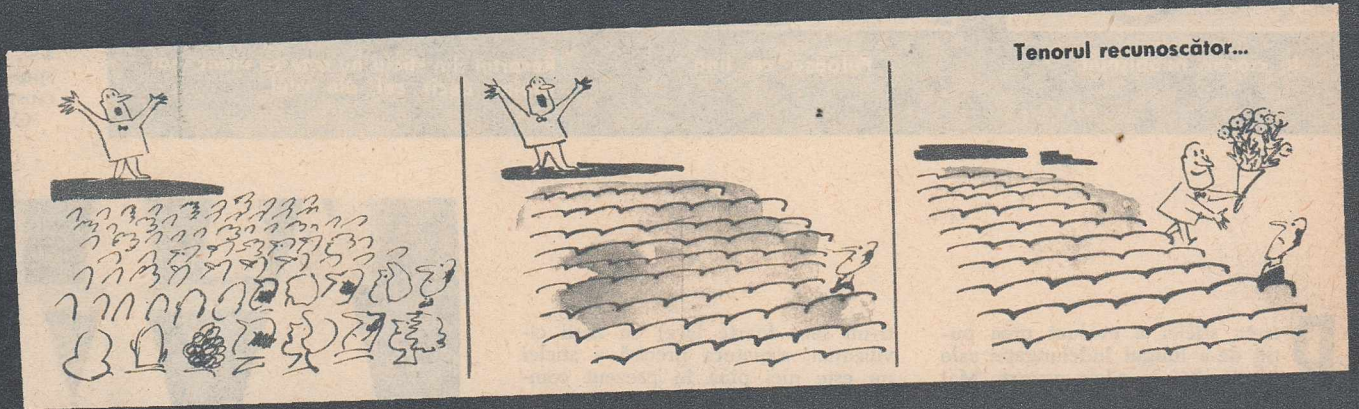
3 Iată-i adunați la un loc pe toți birocratii cu care Sergiu Fărcașan se răfuieste în piesa sa (interpretăți de Niculescu-Cadet, Petre Popa, Alex. Drăgan, Mihai Heroveanu, Natașa Nicolescu, Gh. Treșțian și Nucu Păunescu).

3

la telefon !...

Tenorul recunoscător...

— Cum? doriți să vorbiți cu tătucu, dar să nu-l deranjez?

— Tătucule, la telefon !...

De 35 de secole omul fabrică sticlă ; s-ar putea deci presupune că în acest domeniu nu am mai avea de așteptat mari surprize. Și totuși, în ultima vreme, sticla a început să-și dezvăluie o seamă de proprietăți nebanuite.

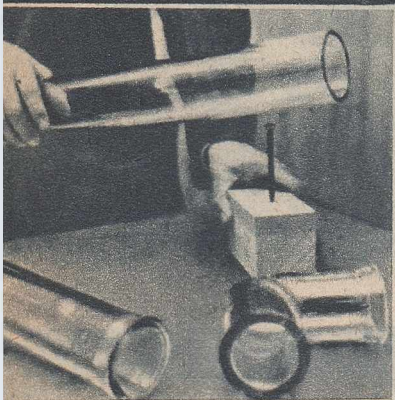
Sîntem obișnuiți astăzi, în era materialelor sintetice, să considerăm că ele și numai ele reprezintă viitorul chimiei. Pușini știu însă că bătrîna sticlă tinde să concureze cu aceste materiale, cărora adeseori li se dovedește superioară.

A DOUA VIAȚĂ A STICLEI

Așa arăta un mare atelier de fabricare a sticlei acum patru sute de ani. (G. Agricola : „De Re Metallica”, Băile, 1556.)

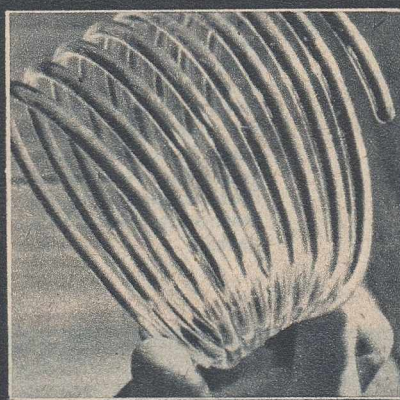
STICLA ACEST NECUNOSCUȚ...

Un ciocan neobișnuit.

Pufosă ca lîna.

Resortul din sticlă nu este cu nimic mai prejos decît cel din oțel.

naturale (de altfel din sticlă se și obțin prin șlefuire, imitații perfecte ale acestora), structura sticlei este diferită de cea a cristalelor. Dacă la acestea din urmă se observă un aranjament spațial regulat, urmînd anumite legi geometrice, materia în stare sticloasă prezintă o structură intimă neregulată, amorfă, apropiată de cea a lichidelor : iată și motivul pentru care sticla mai este considerată și ca un „lichid subrăcit”.

Abia pe la 1930 s-a încercat să se lămurească structura ei. Profesorul Zachariasen, de la Universitatea din Chicago, a emis părerea că sticla este constituită dintr-un fel de rețea micro-cristalină tetraedrică, în care atomii de siliciu sînt înconjurați de atomi de oxigen, iar forțele de atracție între atomi se aseamănă cu cele din cristale. După Zachariasen, sticla ar prezenta — cum se spune în termeni științifici — o microstructură evasicristalină.

Cum am mai spus însă, „ecuația”

Rețeta sticlei a evoluat prea puțin de-a lungul îndelungatei sale istorii pînă în zilele noastre. Mai mult, o mare parte din obiectele fabricate din sticla „ordinară” au în zilele noastre aceeași compoziție chimică cu cele fabricate cu multe secole în urmă. Aceasta nu înseamnă însă că sticla nu a continuat și nu continuă să formeze obiectul unor cercetări intense din partea chimiștilor, fizicienilor și tehnologilor.

Veacul nostru este veacul căutării de noi și noi materiale, pe care civilizația umană în rapidă dezvoltare le reclamă în cantități din ce în ce mai importante, în sortimente din ce în ce mai variate. Din acest punct de vedere, sticla pare încă departe de a-și fi epuizat posibilitățile. Unul din motive constă în aceea că, deși actual ei de naștere a fost semnat aproape concomitent (desigur, în-

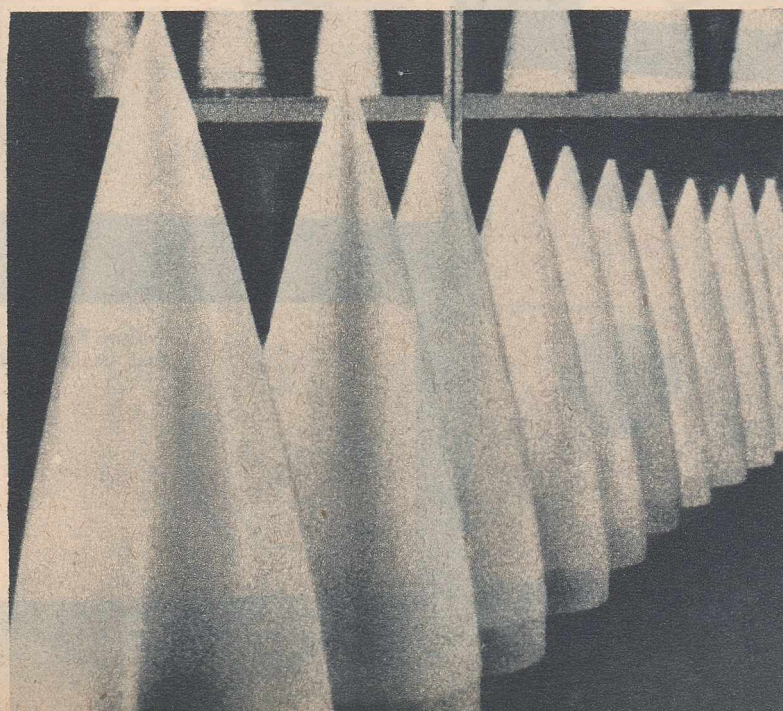
tr-un sens foarte larg) cu zorii civilizației, structura precisă a sticlei nu este nici pînă în prezent complet elucidată.

O ECUAȚIE CU MULTE NECUNOSCUȚE

În principiu (dar numai în principiu) tehnologia sticlei este extrem de simplă. Se amestecă substanțele componente — nisip, sodă, oxizi ai diverselor metale — se topecsc împreună, masa topită se răcește... și gata.

Analiza fizico-chimică a arătat că, deși seamănă ca aspect cu cristalele

Sticlă pentru rachete. Este una din utilizările vestitului piroceram.

sticlei conține încă multe necunoscute deși este neîndoiește că și în această direcție tehnica modernă de investigație a adus multă lumină.

Pe măsură ce progresează cercetarea teoretică — și uneori chiar luându-i-o înainte — se largesc utilizările practice ale acestui material sau se întrevăd alte folosințe, neașteptate.

CERCETĂRI, CERCETĂRI, CERCETĂRI...

La noi în țară, cercetările se efectuează în institutele departamentale ale Ministerului Industriei Construcțiilor și Ministerului Industriei Ușoare, la Institutul politehnic, la Centrul de cercetări de chimie anorganică al Academiei R. P. Române, precum și la Institutul de fizică atomică.

Astfel la Institutul de cercetări al Ministerului Industriei Construcțiilor se studiază diferite fibre de sticlă, geamuri termoabsorbante, se perfecționează procesele tehnologice ale unor fabrici, s-a pus la punct procedeul — aplicat la Văleni — de innobilare a nisipului.

Pe linia Ministerului Industriei Ușoare s-au studiat sticle de nivel cu o mare rezistență la șoc termic, sticle colorate, emailuri speciale pentru inscripționări pe ambalaje etc.

La Institutul politehnic București se cercetează sticle semiconductoare oxidice pe bază de pentoxid de vanadiu, sticle cu pelicule semiconductoare, precum și unele proprietăți optice și electrice ale sticlelor etc.

În fine, la Centrul de cercetări de chimie anorganică al Academiei R. P. Române se aplică metodele cele mai moderne în studii privind

elucidarea structurii sticlei, iar la Institutul de fizică atomică atenția se îndreaptă către scintilatorii din sticlă, sticla cu uraniu etc.

Industria sticlei din țara noastră cunoaște un continuu progres: fabrici vechi au fost reconstruite și reutilitate, s-a dat în funcțiune Combinatul de sticlă și ceramică de la Sighișoara, s-a mărit considerabil Fabrica de geamuri de la Scăeni. Industria noastră acoperă toate nevoile interne și exportă geamuri și sticlărie de menaj de bună calitate în Orientul Apropiat, Anglia, S.U.A. și în alte țări.

În cele de mai sus ne-am referit îndeosebi la cercetări cu aplicabilitate practică imediată în economia noastră națională. Nu ar fi însă lipsit de interes să relevăm și unele preocupări pe plan mai larg al importantului contingent de cercetători, de la noi și de peste hotare,

căroră li se datorează ceea ce am numit „a doua viață a sticlei”.

SE POATE FABRICA STICLA „IDEALĂ”?

În căutarea de sticle cu proprietăți din ce în ce mai variate, pentru a răspunde exigențelor tehnicii moderne, se încearcă mereu alte soluții, se face apel la tot mai multe elemente chimice.

Sticla, după cum se știe, se fabrică din nisip, care este bioxid de siliciu sub formă de silice. Așadar, sticla „ideală” ar fi cea care nu ar conține decât bioxid de siliciu pur. La prima vedere, nimic mai simplu: doar materia primă — nisipul — se găsește cât dorim! Dar în practică dificultățile de fabricare a unei sticle de silice pură sînt considerabile. Punctul de topire este foarte ridicat, iar masa prezintă o vîscozitate foarte mare, ceea ce face ca bulele de aer incluse în această masă să nu se poată degaja în mod liber.

Aceste dificultăți au fost învinse: pentru oglinzile telescoapelor, de pildă, se fabrică azi sticlă de silice pură.

MAI REZISTENTĂ DECÎT CELE MAI BUNE OȚELURI

Chimiștii elaborează noi și noi rețete, în care intră aproape o jumătate din elementele chimice cunoscute. Astfel s-au obținut diverse sticle cu conținut de bor, care au un foarte mic coeficient de dilatare termică și se pot deci utiliza cu succes în laboratoare sau în menaj, suportînd încălziri și răcirii bruște.

Se îmbunătățesc mereu proprietățile optice ale diferitelor sticle — cele de care depind reflexia, absorbția și refracția luminii. La ora actuală se cunosc sortimente de sticlă sensibilă doar la anumite radiații ale spectrului vizibil și ale spectrului invizibil. Recent s-a obținut o sticlă care sub acțiunea unei surse puternice se colorează de la sine, devenind protectoare contra razelor de lumină, iar o dată cu slăbirea acțiunii sursei devine încoloră...

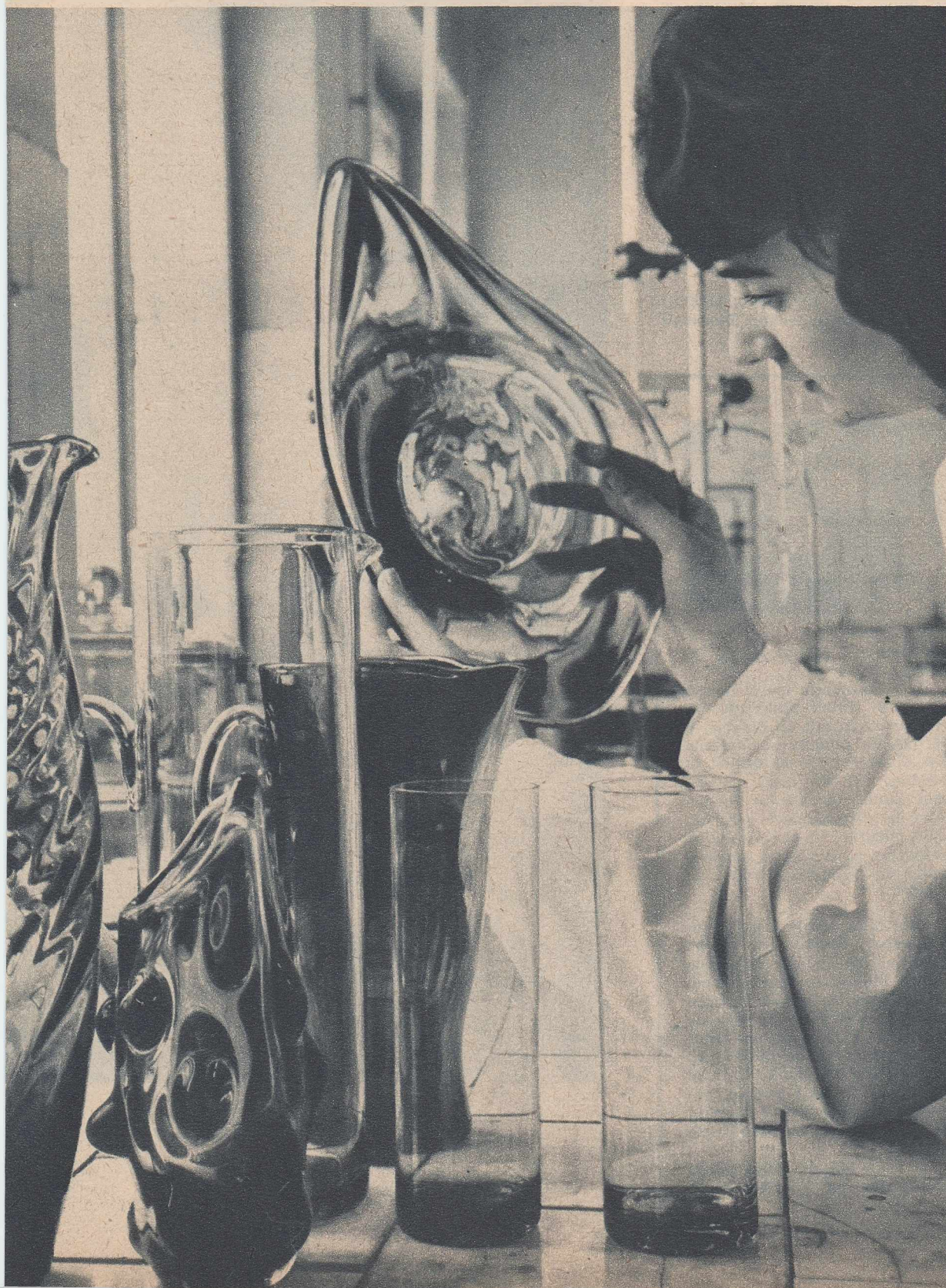
În prezent se folosesc pe scară din ce în ce mai largă proprietățile izolante, ca și excepționala rezistență mecanică a fibrelor de sticlă. Asociate cu rășini sintetice, ele pot servi la confecționarea unor piese supuse la eforturi. Nu de mult s-au fabricat și cauciucuri de automobil deosebit de rezistente, în care s-au înglobat fibre de sticlă.

Trebuie subliniat că azi se obțin, prin tratamente speciale, varietăți de sticlă mai rezistente la diverse acțiuni mecanice decît cele mai bune oțeluri. Se cunosc sticle care, aruncate pe un pavaj de piatră de la etajele superioare ale unei clădiri moderne, nu se sparg!

O PREJUDECATĂ: „FRAGIL CA STICLA”

Cum rămîne, deci, cu expresia atît de familiară „fragil ca sticla”? De ce oare obiectele din sticlă obișnuită rămîn totuși fragile? Prin cercetări minuțioase s-a stabilit că aceasta se datorește imperfecțiunilor de pe suprafața materialului. Experiențe efectuate cu bare de sticlă fără defecte de suprafață au arătat că ele aveau o rezistență su-

În laboratoarele Ministerului Industriei Ușoare cercetarea teoretică este strîns îmbinată cu practica.

Dimitrie CAMBOLI
(Continuare în pag. 16)

A DOUA VIAȚĂ A STICLEI

perioară multor oțeluri. De aici tehnologii au tras concluzia că pentru a obține sticle rezistente, trebuie să se realizeze suprafețe cât mai perfecte.

Pentru a consolida sticla în toată masa, ea se încălzește pînă aproape de înmuiere, iar apoi se răcește brusc. Zonele exterioare se răcesc mult mai repede decît cele interioare, care continuă să se contracte chiar și după ce suprafața a devenit rigidă. Astfel se creează forțe de tensiune interioare, iar după acest tratament sticla devine de cîteva ori mai rezistentă decît înainte.

UN MATERIAL MIRACULOS: PIROCERAMUL

De multă vreme s-a constatat că obiectele vechi de sticlă își pierd cu timpul transparența, se devitrifică. Cu alte cuvinte în ele se formează cristale: din starea amorfă sticla trece parțial în cea cristalină.

Conducînd în laborator devitrificarea pînă la gradul dorit, se obține un material miraculos — piroceramul. El are densitatea mai mică decît aluminiul, coeficientul de dilatare apropiat de cel al sticlei de silice pură, o deosebită rezistență la ruptură, o excelentă conductibilitate termică, în mod practic o totală inerție chimică și, în fine, proprietăți electrice speciale în condițiile unor temperaturi ridicate. Piroceramul își găsește de pe acum multiple aplicații în tehnica rachetelor și în astronautică, dar se preconizează folosirea lui și la fabricarea pistoanelor pentru motoare.

Este interesant de menționat că printre pionierii piroceramului se află și doi romîni: Șt. Lungu și H. Popescu, care, cu ani în urmă, au brevetat un procedeu original pentru fabricarea acestui material.

★

O încercare de a trece măcar sumar în revistă domeniile în care se utilizează diferite varietăți de sticlă, „ordinară” și specială, se vedește, așadar, foarte dificilă. Ar fi poate mai ușor de specificat unde ea nu se folosește!

De la menaj pînă la cele mai noi ramuri ale tehnicii și științei, peste tot sticla este prezentă — uneori în ipostaze poate neașteptate — și concurează cu succes multe alte materiale. Mai ales din momentul cînd chimiștii au venit de hac celui mai mare neajuns al său: fragilitatea. De atunci se poate spune că a început a doua viață a sticlei.

Dimitrie CAMBOLI
Institutul politehnic București

ÎN COPERTA NOASTRĂ

Pasiune

„Cred că în orele libere pictează sau poate face versuri”, mi-am spus în sinea mea, în timp ce priveam lucrurile ieșite din mina acestui muncitor, sculptor în sticlă. Aparent banalele pahare de apă sau de vin ori vaza din sticlă simplă, ce nu-și arogă nici un fel de pretenții de înrudire cu cristallul, aveau încrustate în transparența materialului doar cîteva linii, ca niște tulpini delicate ce stau să tremure la cea mai mică suflare. Totul trăda un ochi și un suflet de artist. Nu m-am înșelat. De 40 de ani, Iulian Melnic, muncitor la fabrica „Vitrometan” din Mediaș, este sculptor în sticlă și tot de 40 de ani (nu, nu pictează și nu scrie versuri) cîntă la vioară. Nu este o apropiere făcută de dragul poeziei cu orice preț. Dar sensibilitatea unui om o poți desluși tot atît de bine în sunetele unei viori, ca și în modestul pahar de apă ce-l ducem zi de zi la gură.

Iulian Melnic a îndrăgit roata ce scrijelește sticla de la vîrsta de 19 ani și nu s-a putut despărți de ea nici atunci cînd frumoasa meserie de sculptor

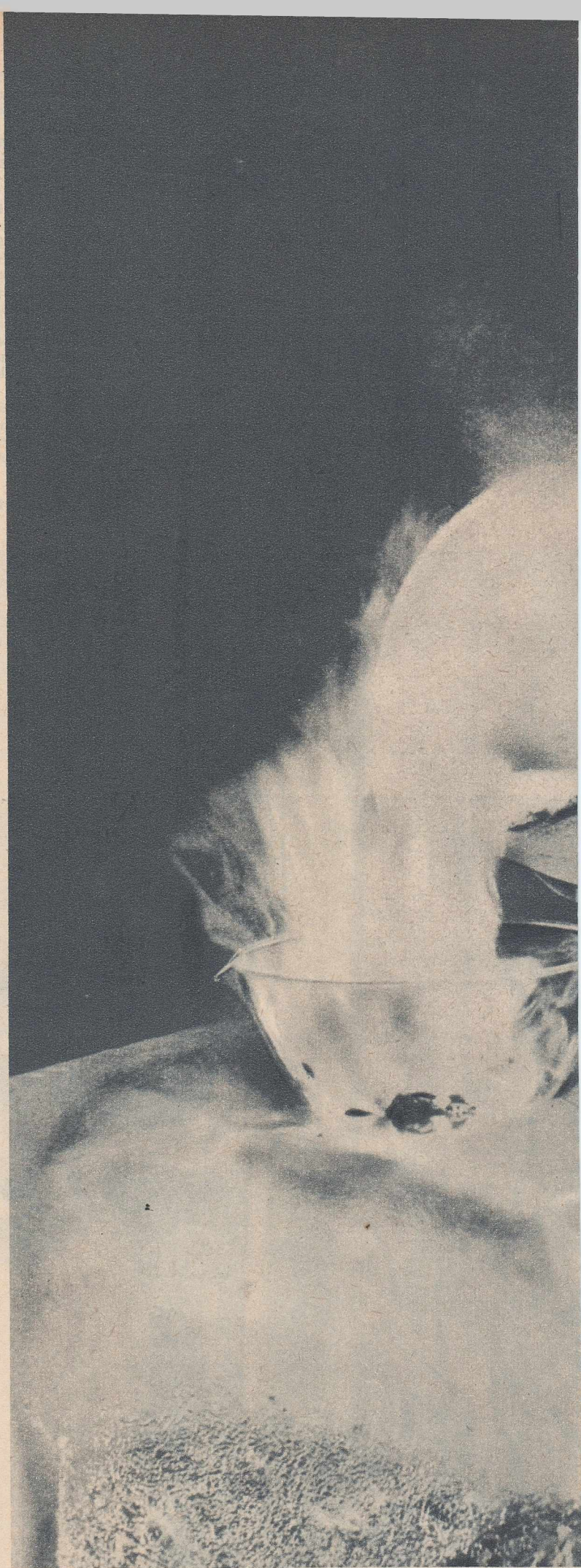

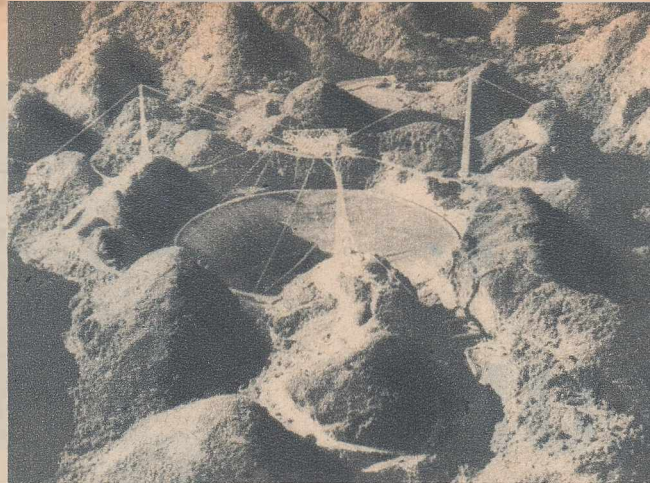
în sticlă era plătită ca vai de lume.

A colindat prin multe fabrici din țară, lăsînd peste tot, întruchipate în mii de obiecte, o fărîmă de răbdare și fantezie. De 23 de ani s-a statornicit la Mediaș. Anii din urmă nu l-au mai mînat încoace și încolo. Aici, la „Vitrometan”, a cunoscut bucuria muncii prețuite, respectul și dragostea colectivului în mijlocul căruia lucrează.

Oamenilor care-l roagă să le vorbească despre frumusețea meseriei de sculptor în sticlă, Iulian Melnic le spune numai cîteva cuvinte. Preferă să le arate expoziția fabricii. Se vede treaba însă că acasă, în familie, a vorbit nu de puține ori. Dovada cea mai bună: fiul său (care are 19 ani) a ținut neapărat să mostenească meseria tatălui. Astăzi sînt tovarăși de muncă.

Magda MIHĂILESCU
Fotografie de A.MIHAILOPOL

ALO JUPITERI ALO SATURNI

În ciuda aspectului de peisaj extraplanetar, fotografia reprezintă noua construcție a unui modern și puternic telescop radar mobil, realizat de oamenii de știință de la Arecibo Ionospheric Observatory, din Puerto Rico. Avînd o cupă sferică cu un diametru de 100 picioare, telescopul e prevăzut cu un ingenios sistem de emiteri și recepționare a semnalelor radio din gigantica cupă. Amplasată într-o depresiune naturală situată cit mai aproape posibil de ecuator, puternica instalație are menirea să caute și să obțină contacte prin radar cu planetele Jupiter și Saturn.

Este adevărat că în planurile imediate de cercetare la „fața lo-

cului” a planetelor sistemului nostru solar intră în primul rînd Marte și Venus (din pricina faptului că aceste două planete sînt mai apropiate de Pămînt).

Dar, în materie de zboruri cosmice, există și planuri de perspectivă și din acestea nu lipsesc și frații mai îndepărtați ai Pămîntului. Pînă atunci, undele electromagnetice emise de la Puerto Rico și de alte stații radar pămîntene își fac, nevăzute, datoria. Prin nori, prin ceață, prin noapte, undele radio zboară neobosite cu viteza luminii, trimițînd către Jupiter și Saturn mesaje de salut, de chemare și cunoaștere din partea planetei Terra.

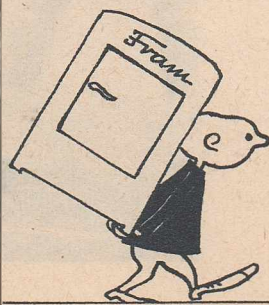
CAVALERUL

Scenă dintr-o viitoare comedie? Oare protagonistul se căsătorește în final cu cavalerul ce-i oferă acum cafeaua? N-ai ghicit! Inima cuceritorului nostru este neangajată pe bunul motiv că... nu există! „Tînărul” — ca și gelosul din spatele fetei — reprezintă ultimele creații electronice ale savantului Klaus Scholz, din Viena. Roboților, înzestrați cu aparatură electronică, li s-a imprimat „facultatea” de a vedea, de a auzi și de a reacționa corespunzător în anumite situații date. Construiți cu cele mai moderne mijloace ale ciberneticii, roboții își găsesc totuși strămoși în negura timpului. Timizii lor precursori mecanici au sîrmit senzație în urmă cu secole, iar în istoria îndepărtată — chiar respect amestecat cu teamă. Să ne amintim de realizarea lui Hieron din Alexandria, care cu spiritul lui creator conferise ușilor templului calitatea „divină” de a se deschide singure. Apoi, de „portarul” mecanic care deschidea ușa și saluta oaspeții — construit de învățatul Albert cel Mare în secolul al XIII-lea. Dar Vaucanson? Acum mai bine de un secol jumătate el cutreiera Europa, purtîndu-și în turneu „odrasla” — un reușit flautist mecanic, cu un repertoriu de 9 melodii!

Evident, toate aceste păpuși mecanice ale trecutului sînt de cu totul altă factură constructivă decît actualii roboți electronici realizați în diferite țări. Și mai este evident un lucru: că, față de marile realizări ale ciberneticii introduse în domenii vitale de activitate, făpturile automate, cărorora omul le-a dat chipul și asemănarea lui, reprezintă, momentan, doar niște copii teribili ai electronicii.

TURTURICĂ

Gh. CHIRIAC

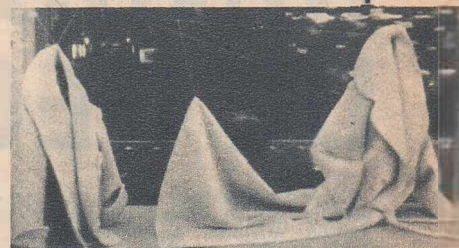
În acest vas de sticlă, pus pe o bucată de gheață, curge metal topit. Vasul rezistă: este doar făcut din sticlă!

SE APROPIE 1-8 MARTIE,
SĂPTĂMÎNA CADOURILOR
PENTRU FEMEI

Am văzut
în magazine...

...Pentru soțla
dumneavoastră:

...un capot matlasat din re-
lon, în culori pastelate sau
alb, pe cît de frumos, pe
atît de călduros. Avînd o lun-
gime potrivită (3/4), avanta-

jează orice statură. Se spală
ușor, în apă călduță cu „Alba
lux” sau cu „Perlan alb” și nu
trebuie neapărat călcat;

...la I.C.S. „București” — ma-
gazinul „Bijuteria” — o broșă
fantezi din marcat în argint
marcat, foarte adecvată la o
rochie de seară sau la reverul
unui taior. De mare efect, va
înlocui cu succes clasicul măr-
țișor, fie el și de aur. La ocazii
se poate purta și în păr.

...apa de colonie și esența de
parfum „Santal”, frumoș pre-
zentate, foarte convenabile
(19 lei ambele flacoane) și
avînd un miros discret. Se
vînd și separat. Folosind colo-
nia și întărînd-o cu o pică-
tură de parfum, se obține un
miros plăcut și, totodată, per-
sistent. Flaconul de parfum
mic și plat, încapă cu ușurin-
ță chiar și într-o poșetă de
seară.

...Citeva obiecte pe care și
cel mic le-ar putea cum-
păra pentru mămica:

...o garnitură de furculițe
din P.V.C. pentru aperitive,
diferit colorate și terminate
cu figuri de răstuțe, iepuri,
veverițe etc. Sînt decorative și
dau mesei o notă veselă. Se
spală la fel ca orice tacim
din material plastic.

...Surloarei care anul acesta
a intrat în facultate:

...un port-ciorapi din mate-
ria plastic imprimat, avînd
patru compartimente. L-am
văzut la I.C.S. „Victoria” în
două modele: unul gen po-
șetă, care se închide cu o ca-
taramă, altul gen plic, care se
leagă cu o funduliță. Într-un
spațiu redus, se pot păstra
perechi de ciorapi, fără
riscul de a-i desperechea sau
agăța.

.. Mătușli care-i răsfată
cu dulciuri:

...la O.C.L. „Tehnometal”,
din Calea Victoriei 39, o paletă
de tortă gen foarfecă din me-
tal inoxidabil. Se mînuiește
ușor și, spre deosebire de pa-
leta simplă, există pînă a-
cum în comerț, nu permite să
cadă fella de tortă, pe care o
prinde ca într-un clește.

.. Sau bunicuțel:

...un ștergător de ochelari,
alcătuit dintr-o punguliță de
P.V.C. în care se află o bu-
cată de pînză moale, ce imită
pielea, la magazinul „Sport-
foto-muzică”, din Calea Victo-
riei 26. Spre deosebire de pie-
lea de căprioară, flanela din-
năuntru se poate spăla cu apă
călduță și fulgi de săpun.

SPORT

HANDBALUL, DINCOLO DE GEOMETRIE

La început a fost o discuție... de geometrie. Mulți dintre tehnicienii handbalului afirmă, acum câțiva ani, că reala valoare a acestui sport poate fi dovedită doar pe „dreptunghiul mic”, adică la jocul în 7. Această teză și-a găsit confirmarea în evoluția handbalului românesc. Într-adevăr, handbaliștii români, care acum 8-9 ani se și afirmaseră pe plan internațional, dovedindu-și măiestria pe „dreptunghiul mare” (handbalul în 11), au abordat cu încredere noua variantă, demonstrând că cele două „dreptunghiuri” sînt... figuri asemenea!

Astfel, titlurile cucerite la handbalul în 11 (echipa feminină campioană mondială la două ediții consecutive: Frankfurt pe Main — 1956 și Amsterdam — 1960; echipa masculină vicecampioană mondială la Viena — 1959) li s-au adăugat laurii cucerți la handbalul în 7: băieții, dubli campioni mondiali la Dortmund — 1961 și Praga — 1964, iar fetele, campioane mondiale la București — 1962 și deținătoare ale „Cupei campionilor europeni” în 1961 (Știința-București) și în 1964 (Rapid-București).

Din „echipe ale surprizelor”, cum erau denumite la primele apariții pe arena internațională, formațiile românești au devenit adversare de temut dobîndind medalii de aur, consacrarea adevăratei măiestrii.

Președintele Federației Internaționale de handbal, Hans Bauman, mulțumea jucătorilor români, în urma campionatului mondial de la Praga, pentru „minunata propagandă pe care au făcut-o handbalului din lumea întreagă”, iar I. Buchning, președintele Federației americane de handbal, declara: „Românii au făcut uneori demonstrații. Maniera de joc a românilor trebuie să constituie un exemplu pentru toate echipele”. Era o recunoaștere a valorii handbalului românesc.

Cum s-a ajuns aici? Iată un succint istoric:

Handbalul a debutat pe meleagurile noastre în 1922, un an după recunoașterea oficială a acestei discipline sportive. În 1933 se decerna primul titlu de campion, iar în 1935 ne vizita prima oară o echipă de peste hotare. Federația de specialitate s-a înființat totuși mai târziu, în 1936. În 1939 Federația română de handbal avea 400 de jucători legitimați.

Handbalul a devenit un sport de masă abia în anii puterii populare. Astăzi 25.000 de jucători legitimați dispun de sute de terenuri la orașe și la sate și activează în cadrul unui sistem competițional care le asigură o pregătire continuă. Pe un asemenea fundal, valoarea crescîndă a jucătorilor și capacitatea antrenorilor își găsesc o reală afirmare, dovedită de pasiunea cu care tineretul îmbrățișează această disciplină sportivă (competițiile sportive sînt dominate de o infuzie a tineretului, iar echipa reprezentativă de tineret se afirmă deja pe arena internațională), de pasiunea cu care zecile de mii de spectatori apreciază spectaculozitatea jocului.

Succesele internaționale ale handbalului românesc (se vorbește chiar de o „școală românească a handbalului”) își găsesc și ele o deplină reflectare pe acest fundal. După douăzeci de ani de la vizita primei echipe de handbal din străinătate, în țara noastră încep întîlnirile internaționale de handbal în 7. Oaspeții: handbaliștii de la Dukla-Praga, una din cele mai redutabile echipe din Europa.

De atunci, echipa campioană a țării noastre, Dinamo-București, s-a întîlnit deseori cu handbaliștii pragezi în „Cupa campionilor europeni”, eliminîndu-i din primele două ediții, dar pierzînd finala de la Paris, din 1963, după un meci dramatic, în prelungiri: 13-15 (10-5).

După o cupă a Europei interorase disputată în 1956-1957 — și care a prilejuit primul succes internațional românesc la handbal în 7: selecționata Bucureștiului a eliminat pe cea a Belgradului — se organizează, la propunerea federației franceze, începînd cu anii 1958-1959, „Cupa campionilor europeni”. Participanții la două semifinale și o finală, dinamoviștii bucureșteni (pregătiți de antrenorul emerit Oprea Vlase) s-au numărat printre protagoniștii acestei populare competiții. Fetele, consecvente în a da tonul marilor performanțe, dobîndesc și în „Cupa campionilor europeni” înfielitatea. Prima ediție, organizată la propunerea federației cehoslovace în 1960-1961, este cîștigată de echipa studentelor bucureștene. În prezent, cupa se află tot la București, actuala sa deținătoare fiind echipa Rapid.

Intrecerea dintre handbalistele și handbaliștii noștri continuă, fetele conducînd cu 3-2 în ceea ce privește numărul celor mai mari competiții internaționale cîștigate. Printre „veteranii” acestei întreceri se numără maeștrii emeriti ai sportului Irina Naghi, Maria Boțan, Maria Constantinescu, Constanța Dumitrescu, Mihai Redl, Petre Ivănescu, Ioan Moser, Virgil Hnat, alături de care joacă acum un larg detașament de noi talente.

Anul 1965 oferă, atît pentru băieți cît și pentru fete, condiții egale de afirmare. Fetele vor lua parte în toamnă la noua ediție a campionatelor mondiale din R.F.G. Băieții, adică echipa noastră campioană Dinamo (care numără în lotul său opt maeștri emeriti și cinci maeștri ai sportului) se află în plină cursă pentru dobîndirea „Cupei campionilor europeni”, de care au fost aproape la precedentă ediție. Eliminînd pe Vorwaerts-Berlin, jucătorii bucureșteni au jucat primul meci din sferturile de finală cu Rik Göteborg, campioana Suediei. Meciul cu această echipă (prima întîlnire oficială cu o formație de club suedeză) a constituit o nouă victorie de prestigiu a handbalului nostru, dinamoviștii bucureșteni cîștigînd cu scorul de 24-11. Trebuie amintit în acest sens că în finala campionatului mondial din 1964, s-au întîlnit România cu Suedia, iar actuala adversară a dinamoviștilor a deținut „Cupa campionilor europeni”. Faptul că prima întîlnire, în deplasare, a revenit dinamoviștilor, oferă acestora mari posibilități ca cel de-al doilea meci, la 21 februarie la București să le deschidă drumul spre calificare în finala marilor competiții.

Interesant de remarcat că printre protagoniștii acestor sferturi de finală se află și campioana Franței, U.S. d'Ivry, cu care recent dinamoviștii s-au întîlnit la Paris. Scorul meciului: 34-17. Din păcate însă, în Spania, dinamoviștii nu au dat randamentul scontat: la turneul internațional „Marele premiu al orașului Madrid” ei au ocupat doar locul trei, fapt ce trebuie să dea de gîndit jucătorilor și antrenorilor pentru ca viitoarele confruntări internaționale să nu aducă asemenea surprize neplăcute.

La sfîrșitul anului trecut, în aceeași localitate unde au cucerit pentru prima oară titlul de campioni ai lumii, la Dortmund, reprezentativa masculină a țării noastre a învins detașat pe cea a R.F.G., meciul fiind special retransmis de televiziunea din Austria, Elveția și țările nordice, țări cu tradiții în acest sport. Iar ziarul „L'Equipe”, publicînd un bilanț al anului 1964, insera ca titlu: „O campioană mondială indiscutabilă — România”.

Deci dincolo de geometrie — dreptunghi mare și dreptunghi redus — sportivii români au dovedit înalta lor măiestrie în ambele variante ale acestui sport.

P. SLĂVESCU

România — Cehoslovacia. În acțiune căpitanul echipei noastre reprezentative, Virgil Hnat.

București — Belgrad, întîlnire în care fetele noastre au dovedit din nou clasa handbalului românesc.

1	A	2	D	3	U	4	N	5	A	6	R	7	E	8	9	E	10	11	12	13	14	15	16	
2	L	O	C	O	M	O	T	I	V	A										V	I	A	T	A
3																								
4																								
5																								
6																								
7																								
8																								
9																								
10																								
11																								
12																								
13																								
14																								
15																								
16																								
17																								
18																								
19																								
20																								
21																								
22																								
23																								
24																								

16 PRETEXT ANATOMIC

24

ORIZONTAL : 1) Operație... aritmetică — Sistem fizic cu... tensiune. 2) Cifre când merge cu... tronul — Rostul medicinei este să o apere (pl.). 3) Verb cu acțiune negativă asupra nervilor — Organ... motor — Pictor român, autorul tabloului „Mihai Viteazu contemplând capul lui Andrei Bathory”. 4) Pe Coasta de... Azur — Altă operație... aritmetică (pl.) — Apelativ (pop.). 5) Fire — Agrafe pentru... păr — În luptă cu toreadorii (pl.). 6) Caro ! — Cu verighetă pe deget — Indojelnică. 7) Listă de greșeli — Îl trădează... ochii — Eroină din „Năpasta”. 8) Degete cu ... inele — E cu moț și... stă pe capul interesatului — Păr bogat. 9) Membre anterioare la... păsări — Căte ! — Cu arma pe umăr. 10) Etaj — Cunoscut autor de serenade napolitane — Ciocirle — Indemn canin. 11) Șocuri care dau... bătaie de inimă — Și-a pierdut „uzul rațiunii” în piesa „O noapte furtunoasă” — Florin Dobrescu. 12) A lua vama — Noțiune din geometrie — Povestea... spune că a fost confecționată din... coasta lui Adam. 13) Plase de prins pește — În puterea vârstei — Compozitor român, autorul liedului „Biata inimă-nșelată”. 14) Onomatopeea picăturii de apă — Plex... abdominal — Mică pirghie de mină. 15) Acut — Ajută la strâns talia — Hotar (pop.). 16) Neprofesioniști — Dureri puternice. 17) Ivire — Somnifer — Autorul poeziei „Emoție de primăvară”. 18) Os al craniului — Mișcare convulsivă — Refren din cîntece (pop.) — Cesiu. 19) Pus în capul mesei — Se caută la doctor. 20) Felină (pl.) — Întrare — Metal roșiatic. 21) Diminutiv feminin — Insănătoșiri (fig.) — A hurui. 22) Ochi de... lanț — Îți dau oricînd o mână de ajutor — Numele a doi frați,

autorii basmului „Pictor-schiop”. 23) „Bratălba zeiță” („Odiseea”) — Stau în frunte — Păr ondulat în casă. 24) Îngrijește și întreține... pielea — Indiferență (pl.).

VERTICAL : 1) Îți ia durerea cu... mîna — Un celebru roman care și-a ars mîna dreaptă pentru că a fost... stîngaci — I s-au aprins călcîiele. 2) Poficioși — Tristă — Însuflețită. 3) Nimicite (fig.) — Privește structura organismului — Au inima bună — Efeb, pe jumătate ! 4) Calificativ — Metru cub cu lemne — Topor cu gură mică (reg.) — Luată la ochi — Diminutiv feminin. 5) Interjecție — Alianțe — Un gen... usturător — Cană... răsturnată. 6) Radu Oprescu — Sublocotenent (abr.) — După aceea — Produce puternice arderi interne, cu consum de energie — A exprima brusc și cu zgomot aerul din plămîni. 7) Morală — Floarea ...ochiului — Un om care merge pe patru picioare — Stă pe o anumită spinare. 8) Dușmance — Cure — Poetă romînă, autoarea poeziei „Aceste mîini”. 9) Sare în ochi — Stăpînire — Romancier portughez (1845-1900) — Măgar, altfel spus. 10) Pentru microscop... sau pentru bărbierit — Parte a gîtului (pl.) — Deasupra capului — Intestin — Fose nazale. 11) Vase sanguine — Ochi... de capcană — Taie în carne și oase (pl.) — De cap ! 12) O sută cinci la romani — De la cap — Specie — A... oferi ! — Neplăcută la vedere — Oraș în Iran. 13) Diminutiv feminin — Echipă de fotbal — Cap — Ține corpul la suprafață — Cu multe brațe... vegetale. 14) Autorul celebrului tablou „Lecția de anatomie” — Zeiță din mitologia greco-romană — Umplură pentru capetele celor... fără cap. 15) Pantaloni în portul popular — Bate regulat — Utilă pentru pansamente — Întră pe sub piele — Suport pentru cap. 16) Dă din coadă (pop.) — Autorul piesei „Copacii mor în picioare” — Personaj mitologic cu 100 de ochi — Dinți.

N. RAICIU

Dezlegarea jocului „DIVERTISMENT MUZICAL” apărut în nr. trecut

ORIZONTAL : 1) PUISOR — PASARELE. 2) ARIE — UTILAJE — OM. 3) LA — RODICA — UNICI. 4) ARTERE — UMBRAR — N. 5) TERNA — ERUL — TEME. 6) A — IASI — IRINA — ES. 7) LU — DEDA — IDI — GIC. 8) ALEE — ILA — AMOR — U. 9) UR — PLA — ARIPAT. 10) SINAIA — EM — CEDAT. 11) ATACA — GLASURI — O. 12) RON — NARAT — RENAN. 13) ARINE — INIMI — ANA. 14) SI — O — AGI — O — TRIL. 15) A — ERATO — STAPINI. 16) TONI — ORATII — TIT. 17) EGE — ANIMA — CLASA. 18) OITA — UE — AEA — UT. 19) BADITA — RATAcire. 20) URAT — LEILA — UNI. 21) CE — ENESCU — ERE — D. 22) U — ORA — EINE — ILAR. 23) ROBESON — ELA — EVA. 24) OTO — TRIOLETE — AM. 25) SIRBA — NI — VIOARA.

dialog cu cititorii

„Care-i locul exact unde s-a dat celebra bătălie de la Posada?”

Gh. TATOMIR
elev, Tg. Jiu

Răspunde GH. CRONȚ, doctor în științe istorico-juridice, de la Institutul de istorie al Academiei R. P. Române.

Țara Românească și-a dobândit independența deplină ca stat feudal sub domnia lui Basarab Voievod în anul 1330, după ce în bătălia de la Posada oastea românească a învins armata regelui Carol Robert al Ungariei. Lupta s-a dat în zilele de 9-12 noiembrie 1330. Izvoarele istorice nu indică însă locul luptei, iar Posada nu este denumirea unei localități, ci are semnificația simplă de loc întărit.

În apropierea fostei granițe cu Transilvania există mai multe locuri numite Posada, dar fiecare semnifică fie loc întărit, fie trecătoare sau potecă de munte, fie loc de trecere sau de vamă. Încercând să localizeze bătălia de la Posada, unii istorici mai vechi au fixat-o între Orșova și Mehadia, alții în munții Gorjului, alții în munții Făgărașului, alții pe valea Dimboviței, alții între Cimpulung și Bran. Istoricii mai noi și înșiși autorii volumului al II-lea din Istoria României sînt de părere că bătălia s-a dat într-un loc situat pe vechiul drum al Loviștei. Este localizarea cea mai probabilă, care concordă și cu izvoarele istorice și cu constatările geografice.

Potrivit descrierii bazate pe indicațiile unor martori maghiari, lupta s-a dat într-un loc strîmt, păduros și întunecos, aflat într-un defileu între stînci cu creste înalte și cu înălțături ridicate de romîni pentru împiedicarea drumului de trecere. Cu sulițele și săgețile lor, cu bolovanii și cu capacii răsturnați de pe crestele stîncilor, ostașii romîni și-au zdrobit inamicii. Carol Robert însuși abia a scăpat cu fuga, travestindu-se în hainele unui ostaș simplu, și nu s-a oprit decît după 12 zile, la Timișoara.

Localizarea bătăliei pe drumul Loviștei s-a făcut pe baza acestor indicații istorice. Drumul de la fosta cetate Argeș trece prin Aref și se îndreaptă prin Sălătruc spre nord către Cîțeni. Verificînd configurația terenului pe acest drum al Loviștei, profesorul Ion Conea, în studiul intitulat Cercetări geografice în istoria romînilor (Buc., 1938, p. 84-96), susține că Posada din 1330 se afla pe locul dintre satele de astăzi Perșani și Pripoare. Aceste sate se află în actualul raion Rîmnicu-Vîlcea.

O cronică maghiară relatează că ostașii romîni erau țărani. La Posada, deci în 1330, romîni au avut prima lor mare biruință în lupta pentru independența țării.

În „Flacăra” nr. 1 din 2 ianuarie 1965 a apărut o notă intitulată „Nu sînt de acord cu apariția rubricii «Cititorii către cititori», cuprinzînd propunerea de a se renunța la publicarea acestei rubrici.

Ca urmare, redacția a primit și continuă să primească zeci și zeci de scrisori. Unii din cei care ne scriu sînt pentru desființarea rubricii, alții — mult mai numeroși — cer continuarea publicării ei. Și unii și alții argumentează pe larg punctele lor de vedere.

Redăm mai jos cîteva din scrisori.

„De acord cu desființarea rubricii. Motivul? Sînt — ca să zic așa — Stan Pățitul. Am scris la 116 adrese (87 de elevi și 29 persoane de diverse profesii) și n-am primit decît 16 răspunsuri”.

(Ioșif Puscal, șamotor, Cluj
str. Ianoș Herbak, 20)

„Unii cititori își publică poate adresa numai de dragul de a-și vedea numele tipărit în revistă. Cred că, dacă dorești în mod serios un schimb de corespondență, este mai convenabil să iei o adresă deja apărută în rubrica «Cititorii către cititori». Așa fac eu”.

(Mihai Popa, elev, Sibiu,
str. Gîmnasticeii 27)

„Și eu am trimis scrisori unora care și-au publicat adresa, dar n-am primit răspuns!”

(Gheorghe Șura, Școala tehnică veterinară, Mzîl)

Contra desființării:

„Nu sînt de acord cu desființarea rubricii «Cititorii către cititori». Prin corespondență oameni de diferite meserii își pot îmbogăți cunoștințele profesionale. Se pot lega și prietenii trainice”.

(I. Lazăr Ghionci, Șantierul I.C.H.
„16 Februarie”, Corbeni, rn. Curtea de Argeș)

„Rubrica «Cititorii către cititori» are de cele mai multe ori un rol pozitiv. Tinerii care-și scriu și-au împărtășit unii altora lucruri interesante. Ce-i mai frumos decît aceasta?”

(Vasile Boloboc, strungar,
șantierul Uzinei de aluminiu, Slatina)

„Vă scrie o profesoară: rubrica despre care-i vorba are un scop educativ. Știu aceasta din proprie experiență. Împreună cu elevii mei am făcut multe schimburi de ilustrate cu elevii din alte școli, reușind să alcătuim un album al școlii. Și eu personal mi-am creat o bogată colecție de ilustrate care mă ajută în munca mea”.

(Ileana Todoran, profesoară, com. Ibănești rn. Reșița)

Următorii cititori doresc să corespundă: Aneta Stănescu, soră medicală, București, str. Alecu Russo 11, rn. 1 Mai; ilustrate; Doina Deac, elevă, Zalău, str. 1 Mai 4, reg. Cluj; teme diverse, ilustrate; Moise Bela, mecanic, Oradea, str. Decembrie 2, et. 2, ap. 20; sport, ilustrate; Iuliana Mariș, funcționară, București-18, str. Tocului 6, rn. 30 Decembrie; ilustrate; Mariana Mîngea și Victoria Marghitan, muncitoare, Lugoj, str. Cuza Vodă 10; ilustrate; Eromanga Ciupercă, elevă, Iași, str. Ghica Vodă 7; ilustrate; Mihai Radoncea, muncitor tipograf, București, str. Ciucurași 12, rn. 30 Decembrie; literatură, cinema, ilustrate.

„Ce este și cui se acordă Premiul Oscar?”

Ing. Ion DRĂGAN, București

Răspunde CALIN CALIMAN, critic cinematografic.

Începînd din anul 1928, Academia americană de film acordă în fiecare primăvară Premiul Oscar celor mai valoroase creații cinematografice ale anului. Acest premiu, dintre cele mai importante și prestigioase pe arena internațională, se acordă de un timp încoace în localitatea Santa Monica din California, în impunătorul „Civic auditorium” de lângă Hollywood. Premiul Oscar răsplătește nu numai cel mai bun film

UNDE S-A DAT BĂTĂLIA DE LA POSADA?

PRO ȘI CONTRA...

OPINII ALE CITITORILOR

POȘTA NOASTRĂ

CITITORII CĂTRE CITITORI

PREMIUL OSCAR

al anului, dar și cea mai izbită creație regizorală sau actricească, scenaristică sau din domeniul muzicii de film, cea mai bună imagine sau scenografie; există, de asemenea, un premiu pentru culoare, unul pentru cea mai reușită coloană sonoră, premii pentru filmele documentare, pentru scurt-metraje etc. Pe scurt, Premiul Oscar recompensează anual realizările cele mai reprezentative din toate sectoarele artei atât de complexe care este cinematografia.

Primul film distins cu Premiul Oscar, în 1928, a fost o producție a studiourilor Paramount, Aripă, iar primii laureați ai premiilor de interpretare — feminină și masculină — Janet Gaynor și, respectiv, Emil Jannings. De-a lungul anilor, în palmaresul Premiului Oscar au intrat numeroase filme valoroase, multe din ele cunoscute la noi, dintre care amintim: Pe frontul de Vest nimic nou (1930), Pe aripile vîntului (1939), Hamlet (al lui Laurence Olivier, 1948), Totul despre Eva (1950), Marty (1955), Apartamentul (1960), West Side Story (1961), Tom Jones (1964). Au fost distins cu Premiul Oscar, însă, și unele „filme-gigant”, superproducții comerciale în care criteriile artistice se aflau pe planul al doilea: Ben Hur, în 1959 sau Lawrence al Arabiei, în 1963. Mulți regizori au „la activ” trei, sau chiar patru premii Oscar: John Ford (în 1935, 1940, 1941, 1952), William Wyler (în 1942, 1946, 1959), Frank Capra (1934, 1936, 1938) — alții au două — Joseph Mankiewicz, Elia Kazan, David Lean; printre laureații premiului de regie mai figurează John Houston, Delbert Mann, George Stevens, Vincente Minelli, Tony Richardson.

Palmaresul premiilor feminine de interpretare este bogat în nume devenite celebre: Vivien Leigh, pentru filmele Pe aripile vîntului și Un tramvai numit dorință, Bette Davis, Olivia de Havilland, Ingrid Bergman (distinsă de cîte două ori cu acest premiu), Mary Pickford, Norma Shearer, Katherine Hepburn, Ginger Rogers, Joan Crawford, Audrey Hepburn, Grace Kelly, Anna Magnani, Susan Hayward. În ultimii ani, premiul a revenit actrițelor Simone Signoret, Elizabeth Taylor, Sophia Loren (pentru Ciocîra), Anne Bancroft (pentru Miracol în Alabama), Patricia Neal. Dintre actori, iată doar cîteva laureați ai premiului de interpretare masculină: Frederic March, Charles Laughton, Clark Gable, Spencer Tracy, Gary Cooper, Bing Crosby, Laurence Olivier, Broderick Crawford, Humphrey Bogart, Marlon Brando, Ernest Borgnine, Yul Brynner, Alec Guinness, Charlton Heston, Burt Lancaster, Maximilian Schell, Gregory Peck. Primind în 1964 această distincție, Sidney Poitier este primul actor de culoare pe lista premiilor Oscar.

Cîteva alte amănunte despre laureați recenți: filmul francezului Serge Bourguignon Duminicile din Ville-d'Avray (în 1963) și creația lui Fellini 8½ (în 1964) au primit Premiul Oscar pentru cel mai bun film străin, distincție prezentă în palmaresul fiecărui an; printre scenariile premiate de-a lungul anilor se numără și Divorț italian (în 1963). În sfîrșit, un amănunt „de legendă”: statueta de aur care se acordă laureatului nu avea nici un nume; în 1931, o bibliotecară a Academiei de arte și științe cinematografice din S.U.A. vîzînd pentru prima dată mica statueta, a exclamat surprinsă: „parcă seamănă cu unchiul meu, Oscar”. Și „unchiul Oscar” a intrat în istoria celui mai important premiu cinematografic acordat în S.U.A.

Studentul Chiță Ion din București își incheie o spiritală scrioare (conținînd cîteva observații foarte interesante cu privire la conținutul revistei) cu sugestia:

„Aș dori ca revista «Flacăra» să-și amintească de viața și preocupările studenților nu numai la... început și sfîrșit de an universitar”.

Cu totul justificată această observație. Într-adevăr, reflectarea vieții studentești doar cu prilejuri festive nu este de natură să dea o imagine cît de cît veridică a bogăției și diversității de aspecte sub care se înfățișează în țara noastră lumea universităților și „frumozii ani ai studenției”. Este, de aceea, necesar să revedem planurile noastre tematice în această direcție și să luăm măsurile ce se impun. Evident fiind seama (așa cum o face de altfel, obiectiv, și corespondentul nostru) de existența unor publicații specifice ale studenților.

*

„Mă numesc Jean Matei și sînt elev în clasa a X-a la Școala medie nr. 2 din Tirnăveni, pasionat cititor al «Flacărei»...”

Tînărul nostru cititor, își exprimă în continuare părerea că publicarea programului de televiziune în revistă ar fi foarte utilă.

Redacția noastră a încercat să rezolve mult controversata problemă a publicării programului de televiziune (multe păreri pro, multe păreri contra) incluzînd în noua rubrică intitulată „Memento” și selecțiuni din programul televiziunii pe săptămîna următoare. Sperăm că în felul acesta i-am împăcat pe mulți dintre cititori.

ASAN ALIME — MANGALIA. Dicționarul este epuizat. Pină la o eventuală reeditare a lui nu-l puteți găsi decît prin anticariate. Mulțumiri pentru salutul ce ni-l transmiteți.

LUCIAN MOTIU — ARAD. 1) Cei mai în măsură să vă răspundă cu privire la necesitatea traducerii și editării acestei cărți ar fi cei ce se ocupă de asemenea treburi: editurile. Adresați-vă, în consecință, Editurii pentru literatură universală din București, rn. 30 Decembrie, bd. Magheru 27; 2) Nu știm exact la care Fabius vă referiți. În istoria romanilor acest nume apare de mai multe ori. Maximus Rullianus Fabius a fost consul roman, de două ori dictator (m. în anul 296 î.e.n.); Fabius Cunctator (aprox. 280-203 î.e.n.), om politic și general roman, a fost poreclit Temporizatorul (Cunctator) pentru că în lupta împotriva lui Hanibal a adoptat tactica hărțuiei și a amînării unei bătălii decisive; Fabius Pictor, cel mai vechi dintre istoricii latini, a trăit în timpul ultimului dintre războaiele punice și a fost autorul unor „Anale” (nu s-au păstrat, din păcate) care au folosit ca surse de inspirație istoricilor Dion Cassius și Tit-Liviu.

TATIANA SCLEJAN — ARAD. Nu avem posibilitatea să vă punem la dispoziție textele melodiu de muzică ușoară pe care ni le cereți. Credem însă că le puteți obține la magazinul de specialitate din orașul dv.

CONSTANTIN I. CALBENUȘ — COM. TIMPENI, RN. SLATINA. Întrebarea dv. nu ne e clară, atît datorită faptului că nu vă înțelegem scrisul, cît și aceluia că nu știm despre ce „note de drum” e vorba. Putem să vă spunem însă că, adesea, între diferite opere literare inspirate din istoria sau mitologia greco-romană se pot înfîlși contradicții. Și că, în plus, o operă literară sau artistică nu e un tratat științific, autorul ei putîndu-și permite anumite libertăți în legătură cu eroii sau fapte petrecute în trecutul îndepărtat.

C. STEGĂRESCU — BUZAU. După asasinarea președintelui Kennedy întreaga presă a publicat nenumerate articole despre viața și personalitatea lui. Căutați ziarele și revistele din acea perioadă.

V. SILVIAN

Vreți să vă fac portretul? Vă costă numai 5 lei. Maestrul lucrează repede, a la minut. În câteva clipe, profilul aduce oarecum cu originalul, mai ales că se adaugă subit competența plastică a celor patru kilograme cu sifon, plus două țuici la început...

În timpul creației, individul își întreține victima cu o „substanțială” conversație intelectuală, povestindu-și biografia: mare talent, a făcut doi ani de bele-arte. Tatăl însă, nu l-a înțeles, nu l-a încurajat și soarta, cruda soartă, l-a împins în această detestabilă boemie, silindu-l să-și câștige existența prin bodegă și bufete de clasa a II-a. Colegii lui, mai puțin dotați, au ajuns departe. Expun la Magheru.

Cere un coniac mic, apoi se mută la masa vecinului:

— Aveți un profil, doamnă, de madonă. Imi permiteți. Nu vă iau un ban. Primează arta. E dreptul artistului.

L-am regăsit, mai „evoluat”, în ulei, într-o vitrină cu oglinzi și rame. Același școală, aceeași mină. Un peisaj cu mioare și ciobani, o țigancă cu sîni a la Mae West și cu un trandafir între buzele întredeschise. Mai are în repertoriu și case fărănești, proaspăt vărulte, și maci. S-a strecurat și în mica industrie de confecționat cravate și batricuri. Aici cultivă o artă cu „tematică”. Rachete supersonice, blocuri-turn, ori motive de sezon: yole, amintire de la Sovata, confecționată în bariera Vergului, peisaje exotice.

— Cine ia palmierul? Zece lei bucată. Sint ultimele modele. Desfacerea cu 50 la sută reducere.

Trustul prostului gust pătrunde unde poate, în special acolo unde știe că va fi mai greu detectat: pasajele Lipsanilor, pleșele publice de desfacere a produselor alimentare, cooperația meșteșugărească.

O firmă pe care scrie: Geamuri. Întrămăm tablouri. Intru.

— Bună-ziuă. Doresc să-mi tăiați un geam pe dimensiunea acestui tablou. Responsabilul, cu aer de mare expert, ia în mână cartonul și îl examinează cu atenție.

— Mă rog, ce reprezintă?

— Un desen colorat de Pallady.

— Și de ce nu-i pui și ramă? Am una grozavă. Cu aurii.

— Nu, mulțumesc. Folosesc alt sistem. Imi fac singur passepartout-ul și prind sticla cu clame.

— Serios? Cine a mai văzut?

— Așa imi place mie — îl explic.

Mă privește cu un aer compătimitor.

— Și o așezi pe perete? Asta?

— Da, de aceea am și venit la dv.

— E modernă?

— Cum vrei dumneata.

— Gusturi și gusturi. V-ați uitat în vitrina noastră?

— Nu, n-am avut timp.

— Păi stai să-ți arăt. Poate te răzgîndești. Ia uitați ce felii de pepene. Asta, domnule, pictură. Parcă acum is tăiate. Ce să faci cu mizgăleala dumitale? Îți spun eu. Ia-o. Ți-o dau ieftin.

Responsabilul era una și aceeași persoană cu „modelul” de la restaurantul Făget. Devenise impresar.

— Cine ia felia de pepene verde? Ultimele bucăți. Reducere 50 la sută.

C. N. CONSTANTINIU

RESPONSABILUL
CU
FELIA
DE
PEPENE

Povestea vorbeii

In, ie, linie, lenjerie.

Cele patru cuvinte înscrise în titlu nu par să aibă nimic comun, nici înțelesul, nici pronunțarea (dacă facem abstracție de n din rădăcină, ceea ce, evident, înseamnă prea puțin). Urmărind însă istoria lor, felul cum au apărut rînd pe rînd în românește, va rezulta că apropierea pe care am făcut-o se impune.

Cel mai vechi, primul care a intrat în vocabularul limbii noastre, este in. El face parte din elementele moștenite din limba latină, limbă în care se rostea linum. Legile schimbărilor fonetice au dus la pierderea terminației um și a primului sunet (l). Dacă inul se numea linum, „făcut din in, de in” se spunea lineus (masculin), linea (feminin), lineum (neutru). Forma feminină a adjectivului (linea) a devenit substantiv, cu două sensuri:

a) Sensul „obiect de îmbrăcăminte făcut din in”. Cu acest înțeles, linea e moștenit de limba română și transformat în ie. Ulterior cuvîntul ie

nu s-a aplicat numai bluzelor de in, și era normal să se întimplă așa, deoarece schimbările sunetelor au făcut să se piardă legătura dintre ie și in (între corespondentele lor latinești, linea și linum legătura era clară). Dar linea e moștenit și de limba franceză, devenind linge, ceea ce înseamnă „rufă”, nu neapărat de in. De la linge francezii au format cuvîntul derivat lingerie (= rufărie de corp), pe care românii l-au împrumutat și-l pronunță lenjerie. După atîtea schimbări e greu să-ți mai dai seama că in, ie și lenjerie sînt cuvinte înrudite.

b) Sensul „fir de in”. Prin fenomenul numit „îngustare a sensului”, linea ajunge să însemne „fir” în general, iar apoi obiect asemănător cu un fir, cu o ață, de exemplu liniile unei figuri geometrice. Cu acest înțeles mai abstract, care nu mai evocă noțiunea de in, substantivul linea pătrunde în limba română pentru a doua oară: linie.

Sorin STATI

Dezlegarea jocului „SCURT ȘI CUPRINZĂTOR”, apărut în nr. 3

ORIZONTAL: 1) SCURT — VAST — CONCIS. 2) T — HAINA — CRA — ZEAMA. 3) RO — SPATIOASA — ORBI. 4) ICS — ESENTIALA — ARA. 5) NUTI — ALTERNATIVA. 6) SPALA — IR — EA — ROATA. 7) AP — DONAT — TRASNIT. 8) ITINERARIU — AS — ASI. 9) NINIVE — INTERES — AT. 10) CEI — AZI — UI — I — TATA. 11) A — TUR — MOTIV — TOBA. 12) PA — RAPIDA — RA — IR — F. 13) ATINTITA — REDUCERI. 14) TRAI — RATA — JAR — VEL. 15) OAR — AI — ARC — SCHITA. 16) AC — IRTA — TOM — AIAR. 17) REZUMARI — CIA — ATOM. 18) ERATA — INGLOBATI — A. 19) IRITA — ARIPAT — IAR. 20) C — E — ERICA — ITEM — RG. 21) EB — M — BARIS — ES — UCI. 22) ZICATORI — OS — TITAN. 23) ACAPARATE — AMARITI. 24) REPEDE — APUCAT — LAT.

Consumați

SUCUL DE ROȘII

produs
din roșii proaspete
de cea mai bună
calitate

Gust plăcut
Bogat în vitamine

Se livrează în sticle de 250, 330 și 550 ml și în cutii de tablă de 150 și 420 ml.

cadran INTERNATIONAL

AMABILITĂȚI ...CU PLATĂ

Așadar se va înființa și o Piață comună a turismului sau o „Europă a amabilităților”, cum îl spune un ziarist francez. Evident, ideea nu a apărut din cauză că, pe 1965, calendarul Pieței comune nu prevestește un program prea încărcat. Dimpotrivă. Problemele definitivării politicii agricole comune și accelerării Uniunii vamale a produselor industriale vor aduce fără îndoială suficiente prilejuri de schimb de... amabilități cu ghilimele. De aceea poate cineva a avut inițiativa de a propune organizarea unei Piețe comune a amabilității fără ghilimele, față de turiștii care vor vizita în acest an țările respective. Propunerea pare să aibă dublu scop: unul lucrativ — atragerea valutei aduse de turiști, și unul psihologic — destinderea atmosferei în Piața comună prin mobilizarea eforturilor în jurul unei propuneri ușor de acceptat și înfăptuit. Se propune între altele constituirea în fiecare țară a unor comitete care să distribuie jetoane tuturor celor care, fiind legați de deservirea turiștilor — șoferi, ospătați, hotelieri — se remarcă printr-o ospitalitate exem-

plară. Posesorilor unui mare număr de jetoane li se vor oferi călătorii gratuite peste hotare.

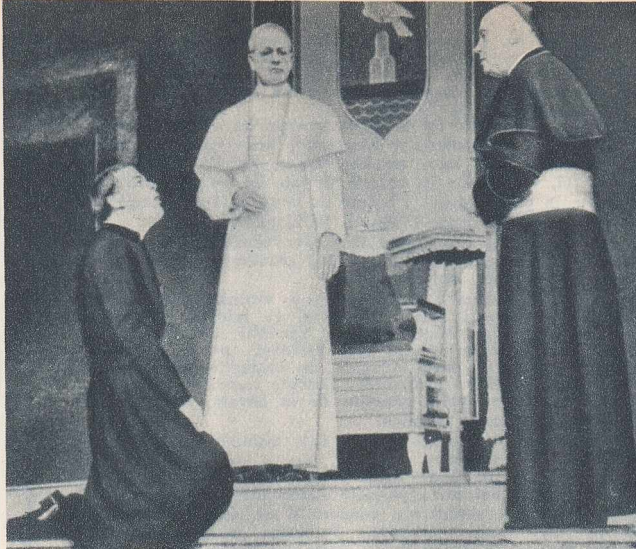
Dar primele manifestări din cadrul inițiativei tind să demonstreze că scopul lucrativ are toate șansele să-l torpileze pe cel psihologic. Doar fiecare va dori să atragă turiști în propria sa țară.

Astfel, Dominique Perrin, însărcinat de secretariatul de stat pentru turismul francez cu conducerea operațiunilor în Franța, a și anunțat că, începând din aprilie, vameșii care vor deschide valizele turiștilor pentru a le controla nu se vor mărgini la atât. Cu zîmbetul pe buze ei vor depune în valize câte un flacon de parfum, drept cadou de bun sos.

Desigur că nici ceilalți cinci parteneri nu se vor lăsa mai prejos. S-ar putea ca vameșii olandezi să depună în valiză câte o ghidea de brînză, iar cei vest-germani o sticlă de bere. Nu știm unde se va termina o astfel de întrecere. Dacă ofertele vor crește, s-ar putea ca faimoasa Comisie a Pieței comune să vadă în „operația amabilității” o încercare de ocolire a regulamentelor vamale. Pentru că foarte multe mărfuri ar putea fi prezentate drept „cadouri vamale”. Cît privește pe turiști, pentru ei există un singur risc: cadourile să fie incluse cum se întâmplă de obicei în astfel de cazuri, în costul biletului.

Nu! Hotărît lucru, amabilitățile costă scump oricînd sînt scoase la piață, chiar dacă ea este mai mult sau mai puțin comună.

N. LUPU

Atitudinea Papei Pius al XII-lea în perioada războiului i-a fost consacrată piesa „Vicarul” de Rolf Hochhuth, jucată și primită cu interes în numeroase țări. Fotografia înfățișează o scenă din spectacolul de la Teatrul Municipal din Basel (Elveția).

FAPTELE AU VORBIT SINGURE...

La Paris a apărut o nouă ediție a culegerii de documente referitoare la activitatea depusă în timpul celui de-al doilea război mondial de Papa Pius al XII-lea. Culegerea a fost alcătuită de istoricul S. Friedlander. În același timp au mai fost întocmite și o serie de studii privind relațiile dintre fostul conducător al bisericii catolice și cel de-al treilea Reich, aparținînd istoricului Gunther Lewy și Jacques Nobecourt. Pe baza unor documente autentice, autorii sus-amintiți demonstrează că în timpul celui de-al doilea război mondial Papa Pius al XII-lea a fost departe de a adopta, așa cum se afirma, o atitudine neutră. Iată câteva din faptele relatate.

...La 15 martie 1939 trupele hitleriste săvîrșesc dezmembrarea și cotoapirea Cehoslovaciei. Franța cere Papelui să-și unească protestul cu cel al statelor democratice. Cererea este respinsă: „...nu vedem rațiunea de a interveni

într-un proces istoric în care, din punct de vedere politic, biserica nu este interesată”.

În luna mai a aceluiași an se înmulțesc semnele de război. Pius al XII-lea cere Varșoviei să cedeze presiunilor exercitate de Berlin. După invadarea Poloniei, Papa trimite un om de încredere pe lângă ambasadorul german Bergen pentru a-l asigura că NU va lua atitudine împotriva agresiunii. Cardinalul Maglione, secretarul de stat al Vaticanului, îl concediază pe ambasadorul francez cu vaga asigurare: „Faptele vor vorbi singure; să le lăsăm să vorbească!” Și faptele au vorbit.

Hitler invadează Belgia, Olanda și Luxemburgul. Vaticanul se vede silit să adopte o atitudine. Monseniorul Tardini pregătește un protest viguros: „Treii mici popoare muncitoare, pașnice și liniștite, au fost lovite fără să fi provocat și invadate fără nici un motiv... Noi trebuie, să ne ridicăm încă o dată vocea pentru a deplînge injustiția...” Acest text nu a fost însă transmis; el a fost oprit și înlocuit cu un altul care deplorează doar faptul că unele popoare au fost expuse cruzimilor războiului „împotriva voinței și dreptului lor”.

Am reprodus numai câteva din faptele amintite de cei trei istorici în studiile lor recente. Există însă și altele, tot atât de grăitoare.

E. PHOEBUS

M.R.

18.000.000 AMERICANI NU MAI FUMEAZĂ...

Uriașul imperiu al industriei țigărilor din S.U.A. în pericol? Beneficiarii lui dau semne de neliniște. Dezvăluirea faptului că 125.000 persoane mor anual în S.U.A. din cauza consumului de țigări a avut un răsunet puternic, evaluabil în proporțiile renunțării la fumat. 18 milioane de americani au renunțat de a mai fuma. Cifra este în creștere: teama de cancer face ca țigara să dispară din tot mai multe cămine.

Un organism neoficial — Consiliul american pentru problemele fumatului și sănătății — s-a întrunit recent, după cum aflăm din „La Tribune de Genève”. În fața unor funcționari ai serviciilor sănătății publice și a reprezentanților unor organisme federale și particulare, medicul general al S.U.A., Luther Terry, a declarat că fumatul continuă să reprezinte „o catastrofă națională” (52 la sută din populația adultă a S.U.A. fumează). O anchetă întreprinsă de consiliu și relevată într-un nou raport Terry a demonstrat:

a) 69 la sută din cei interogați s-au arătat conștienți de efectele cancerigene ale țigării; b) 90 la sută din persoanele investigate au cerut amplificarea activității de educare a populației pe planul semnalării riscurilor pe care le presupune fumatul; c) 80 la sută din cei care au răspuns la anchetă s-au referit la problema reclamelor utilizate de industria țigărilor. Ei au cerut ca numele și fotografiile celebrităților ecranului și sportului să dispară din publicitatea făcută în favoarea țigărilor. În plus, au propus ca pe fiecare pachet de țigări să apară o etichetă indicînd conținutul de nicotină și gudron, ceea ce echivalează cu un apel împotriva fumatului.

18 milioane de americani au abandonat țigara, numai în doi ani. Stăpînii industriei țigărilor își văd afacerile periclitate. Urmarea: lansarea de către fabricanții de țigări a unei contrapropagande, cu garanții „științifice”, care încearcă să dovedească în subiect că fumatul este o inofensivă...

ΕΜΙΝΕΣΚΟΥ

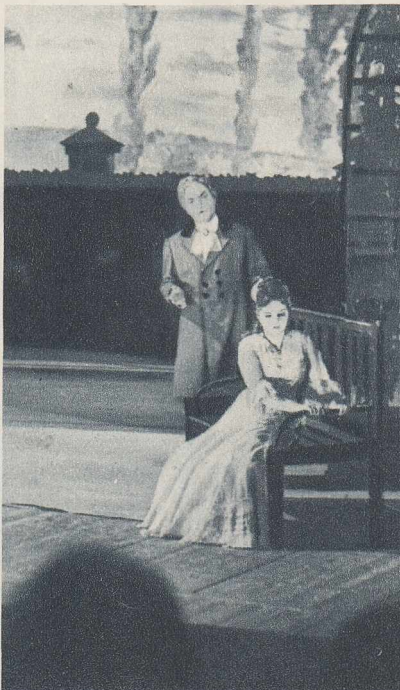

ΠΟΙΗΜΑΤΑ

ΑΠΟΔΟΣΗ ΡΙΤΣΑΕ ΜΠΟΥΜΗ ΠΑΠΑ

“ΜΕΛΙΣΣΑ”

În vitrinele librăriilor din Atena a apărut recent un elegant volum de poezii ale lui Mihail Eminescu, în traducerea cunoscutei poete Rita Rumi Papa. Volumul, apărut în editura Melissa, este bogat ilustrat cu desene de Ligia Macovei și cuprinde, în afară de cele mai cunoscute poezii ale marelui poet, un studiu al poetului Nikos Papa, soțul traducătoarei. Această traducere constituie, după cum arată editorul în cuvîntul introductiv, „o contribuție greacă la sărbătorirea lui M. Eminescu pe meridianele globului”.

De un deosebit succes s-a bucurat la Leningrad baritonul român Ladislau Konya, solist al Teatrului de operă și balet din București, care a interpretat rolul lui Germont din opera „Traviata” pe scena Teatrului Mic Academic de operă și balet.

După incidentele din orașul Selma (statul Alabama — S.U.A.), provocate de elemente rasiste în timpul unor demonstrații ale populației de culoare în sprijinul recunoașterii de către autoritățile locale a legii cu privire la drepturile civile, autoritățile federale au dat dispozițiile necesare pentru ca negrii să se poată înscrie laolaltă cu albi în listele electorale. În fotografie: Șeriful din Selma — acuzat de Ministerul Justiției din S.U.A. de a fi împiedicat populația de culoare să-și exercite drepturile civile — în fața grupurilor de negri veniți să se înscrie în liste.

Dr. Leakey, descoperitorul lui Homo habilis.

CINE ESTE HOMO HABILIS?

Dr. Leakey, savant paleontolog de origine britanică stabilit în Kenya, unde conduce Muzeul de etnografie și arheologie din Nairobi, este cel care a descoperit primul fosil denumit Homo habilis. Descoperirea, efectuată nu demult în valea Olduvai din Tanganyika, a produs senzație. După aprecierile specialiștilor, acest primat ar fi trăit cu 750.000 sau chiar cu un milion de ani în urmă. Scheletul său arată că Homo habilis stătea în picioare. Cavitatea occipitală a craniului îl înrudește cu morfologia umană.

În jurul osemintelor fosile, dr. Leakey a descoperit și numeroase unelte de piatră. Mai mulți savanți consideră că Homo habilis ar face parte dintre australopiteci, ale căror rămășițe au fost găsite în diferite regiuni ale sud-estului asiatic. Această presupunere confirmă opinia acelor specialiști care susțin că australopitecii confecționau și foloseau unelte de piatră.

Homo habilis stabilește deci vârsta probabilă a speciei umane la aproximativ un milion de ani.

G. D.

CAZUL FAITH

Colaboratorii Companiei artistice „Equity” din Anglia au fost convocați recent în plen pentru a examina „cazul Faith”, cîntărețul care a fost supus presiunilor pentru că a îndrăznit să apară la Johannesburg (Africa de sud) într-o sală unde publicul era alcătuit din albi și negri. Precum se știe, temerara acțiune a lui Faith s-a soldat cu câteva zile de închisoare, eliberarea sa avînd loc numai după depunerea unei cauțiuni de 20.000 lire sterline. Toți participanții la această adunare s-au ridicat în apărarea dreptului artiștilor de a prezenta programe în fața spectatorilor de orice naționalitate și de a prezenta în programele lor probleme care frămîntă populația de culoare în țările unde domnește segregarea rasială. Această luare de atitudine constituie o replică dată comportării autorităților rassistice din Africa de sud față de cîntărețul Adam Faith.

Referindu-se la pășania lui Faith, ziarul „Guardian” scria că „dacă un artist face din apariția în fața unui public amestecat o chestiune de principiu, guvernul sud-african nu-i mai îngăduie de fel să se producă”.

„Cazul Faith” a provocat indignarea opiniei publice engleze, iar ministrul de externe al Marii Britanii a solicitat un raport amănunțit asupra celor petrecute la Johannesburg și a implicațiilor asupra relațiilor dintre Anglia și Republica Sud-Africană. Se știe că aceste relații nu au fost întrerupte, ci ele continuă să se desfășoare aproape normal, în pofida scoaterii guvernului rasist sud-african din Commonwealth.

Epilogul în cazul Faith încă nu s-a produs, dar și acest fapt a dezvăluit cît de profunde sînt consecințele politicii segregacioniste sud-africane.

Z. FLOREA

SPELONAUȚII...

— Am luat cu mine o păpușă, un șorcel alb și trei pești într-un borcan. O companie excelentă!

Aceștia sînt singurii însoțitori ai unei fete drăguțe, Josie Laures, în vîrstă de 26 de ani, în viața de toate zilele mamoș la un spital din Nisa, și care în prezent este eroina unei interesante experiențe. Ea va trăi trei luni „îngropată de vie” la o sută de metri în măruntălele pămîntului. Josie este prima femeie spelonaut.

Spelonaut? Un cuvînt care sună straniu. Dar să vedem despre ce este vorba...

Cercetătorii Institutului francez de speologie afirmă că mediul subteran este locul cel mai potrivit pentru reconstituirea vieții unui cosmonaut în spațiu. Tăcere absolută și noapte totală; pierderea punctelor naturale de reper, pierderea noțiunilor de timp, formă, relief, culoare, dificultăți psihologice, tensiune emoțională, lată create condițiile din cabina unei nave cosmice.

Prima experiență de acest gen a avut loc în 1962, cînd speologul Michel Siffre a trăit două luni sub pămînt. Revenit la suprafață, el pierduse complet noțiunea de timp, nu putea să suporte lumina zilei, slăbise, dar starea generală a sănătății lui era bună. Acum experiența se repetă în Alpii Maritimi. La 30 noiembrie a fost „îngropat” în avenul *) Olivier un sculptor în lemn, în vîrstă de 35 de ani, Antoine Senni. Ducea cu el trei tone de materiale: o tonă de conserve și alimente proaspete, treizeci de butelii de butan pen-

*) Aven = puț natural format în roci solubile.

tru încălzit, bidoane cu apă minerală, un magnetofon, piese de teatru, bile de nuc și măslin, toate acestea ca să învingă plitiseala, dar nici un tranzistor sau ceas. Pentru a preîntîmpina orice tentativă de „evadare”, palierele abisului au fost astupate.

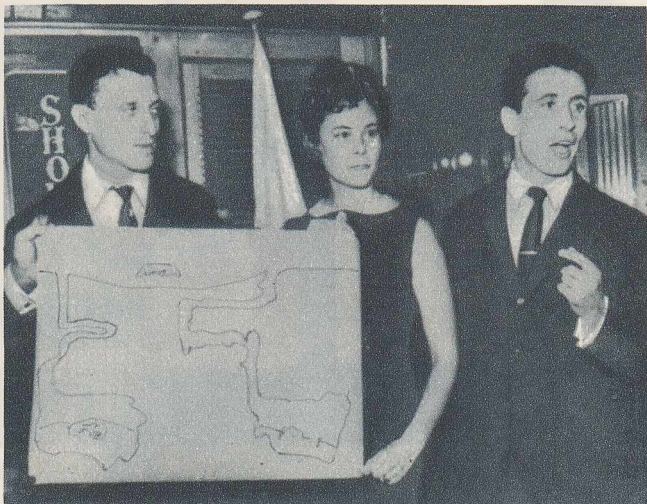
La cîteva sute de metri distanță, în avenul Vignerou a fost coborîtă, după puțin timp, și tînăra Laures. Cei doi spelonauți trăiesc pe fundul abisurilor subterane în corturi, în condiții dure, în compania lilieciilor. Josie Laures își petrece timpul pictînd și tricotînd scutece la lumina slabă a lămpii cu acetilenă. Singura lor legătură cu exteriorul este telefonul, mijloc prin care ei comunică diverse informații științifice.

Cum se va comporta organismul uman în aceste condiții? Cum va reacționa el în împrejurări de izolare atât de îndelungate? Ziua omului din abis va avea 24 de ore, 18, 30, sau cît? Ceea ce se știe cu precizie este distrugerea noțiunilor clasice de timp; dispărea timpul fizic, lăsînd loc timpului subiectiv. Dar care e măsura acestuia din urmă? Întrebări la care spelonauții vor trebui să furnizeze răspunsuri.

La 30 noiembrie în masivul Audubergue ninge. După 125 de zile, cînd cei doi spelonauți vor reveni din întunericul cu lilieci — dacă totul o să decurgă bine — în Alpii Maritimi vor bate brizele primăverii.

I. CORIBAN

Cei doi spelonauți împreună cu Michel Siffre. Desenul reprezintă planul grotelui în care Josie Laures (mijloc) și Antoine Senni (stînga) trăiesc în aceste zile.

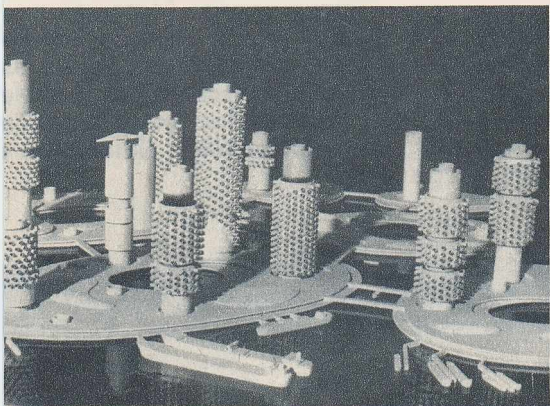
INSULARII ȘI VOTUL

Turiștii care — în plimbările lor pline de visare pe plajile însoțite sau sub clar de lună ale coastei sudice a Siciliei — se vor poticni cumva de niscai lădițe, să nu-și facă iluzii: pomenitele obiecte nu sînt relicve ale civilizației elenice și nici măcar ale perioadei normande. Ele sînt doar niște foarte contemporane urne de vot, iar avertismentele de mai sus, pe care l-a lansat revista hamburgheză „Stern”, își află deplină justificare în faptele ce urmează.

După cum se știe, în urmă cu cîtiva vreme au avut loc alegeri comunale pe întreg teritoriul Italiei. Locuitorii a două mici insule — Lampedusa și Linosa — situate în sudul Siciliei și aparținînd din punct de vedere administrativ de aceasta, ar fi trebuit în mod normal să-și dea și ei votul și, deci, în vederea acestui lucru, să primească cele necesare exercitării drepturilor lor cetățenești, adică urne, buletine de vot etc. Potrivit relatărilor revistei vest-germane „Stern”, zadarnică le-a fost însă așteptarea. În ziua cînd în restul țării italienii cu drept de vot au trecut prin fața urnelor, cei din Lampedusa și Linosa au fost puși în imposibilitate să-și aleagă edili.

Autoritățile uitaseră, pasămite, că în această perioadă a anului, marea, bîntuită de furtuni de gradul 8, nu îngăduie acostarea vechilor și prăpăditelor ambarcațiuni care asigură traficul în această parte a țării. Urnele de vot au rămas așadar pe plaja siciliană pustiită de furtuni. Jigniți, insularii au protestat cu vehemență. Protestul lor are însă și alte implicații — mult mai serioase, din punctul lor de vedere — decît imposibilitatea de a se prezenta la vot. Este vorba de lipsa de grijă față de necesitățile transportului dintre Sicilia și cele două mici insule. Pentru acest trafic s-au afectat doar niște mici vapoare arhaice, șubrede, gata să ia calea fundului mării la cea mai ușoară zăbrire a valurilor. Din această cauză, aprovizionarea locuitorilor cu cele necesare (iar uneori chiar cele strict necesare, cum sînt medicamentele) suferă mult.

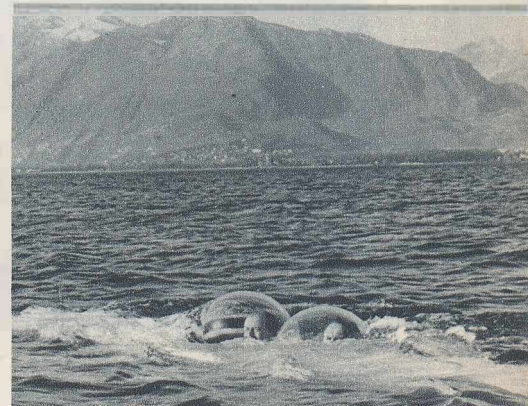
E. D.

beta unui oraș plutitor, proiectat de arhitectul japonez nori Kikutake. Construcțiile, înalte de 300 m, ce ar urma să fie ridicate în golful Tokio pe un soclu circular plutitor beton armat, sînt destinate să servească la rezolvarea crizei locuințe din metropola supraaglomerată.

În timp ce în diferite părți ale globului iarna se face simțită din plin, asupra regiunilor din vestul Australiei s-a abătut un val de căldură. Temperatura a fost atât de ridicată, încît șinele de cale ferată s-au strîmbat, circulația trebuind să fie întreruptă.

Un submarin de două locuri — „Squalo Tigre 1” a dispărut în apele lacului Maggiore, lângă localitatea Locarno (Elveția). Fotografia înfățișează micul submarin înainte de submersiune.

LACĂRA. Redacția: București, Piața Șcintei 1, raionul 30 Decembrie. Căsuța poștală 3507, Of. 33. Telefon 17.60.10—Int. 1744. ABONAMENTE la toate oficiile ștale, la factorii poștali și difuzorii voluntari din întreprinderi și instituții. TARIF DE ABONAMENTE: 3 luni — 26 lei; 6 luni — 52 lei; un an — 104 lei. CĂȘTUL REVISTEI: 2 LEI. TIPARUL executat la Combinatul poligrafic „Casa Șcintei”. Redactor artistic: Ion VULPESCU

ÎN MAGAZINE:

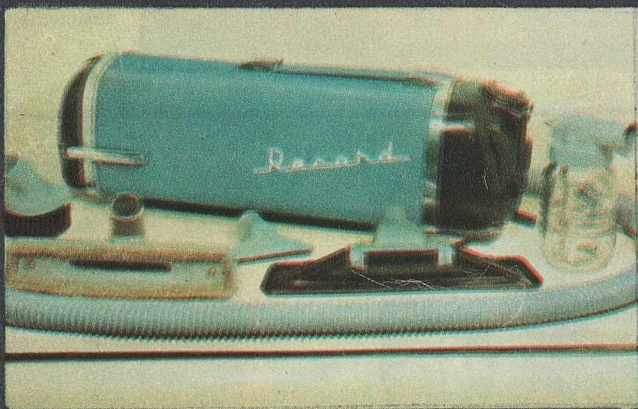
VENTILATOR TIP

VM
4

VENTILATOR T

VM
3

Recator

Aspiratorul de praf este destinat uzului casnic și semiindustrial. Împreună cu accesoriile se poate utiliza pentru aspirarea prafului din covoare, mobile tapisate, haine, podele etc. Este potrivit pentru pulverizarea prafului și lichidelor (neinflamabile) și pentru uscarea părului. Are performanțe ridicate cu o cheltuială de 0,15 lei pe oră.

INTREPRINDEREA INDUSTRIALĂ DE STAT
TIMIȘOARA
BULEVARDUL REPUBLICII Nr. 21
TELEFON 1.38.56

ELECTROMOTOR